Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 36 (3774).

21 ФЕВРАЛЬ ЧОРШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

БАҲОР ТАРАДДУДИ

Бекобод районидаги кўпгина хўжаликларда кўкламга тайёргарлик ишлари қизғин. 3-«Далварзин» совхози ишчилари беш йиллик вахтасида туриб, астойдил ишламоқдалар.

Совхозда кўпгина транспорт воситалари ўғит чиқаришга сафарбар этилган. Кунига ўнлаб тонна маҳаллий ўғит дала бошига чиқарилмоқда. Ишчилар қисқа вақт ичида 1000 тоннадан зиёдроқ гўнг ташиб чиқаришди. Бу эса пландагига нисбатан анча кўпдир. Бундан ташқари совхознинг бўлимларида 400 тонна компост тайёрлаб қўйилди.

Деҳқонлар ҳар бир кундан унумли фойдаланмоқдалар. Ўзларига бириктилган ерларни текислаб, ғўзапоя ва бегона ўт илдизларини йиғиштириб олмоқдалар. Кейинги ҳафта ичида 1000 гектарга яқин ер сифатли текислаб қўйилди. 200 гектардан ортиқ ер эса чизелланди. Совхознинг 2, 4 ва бошқа бўлимларида ариқ-зовурларни тозалаш ишлари жадал кетмоқда.

Мўл пахта учун курашаётган ишчилар экишни бекаму-кўст кутиб олиш учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ,
Х. ПИРНАФАСОВ,
М. МИНГБОЕВ.

БЕДА ЭКИЛМОҚДА

ОҚҚЎРҒОН. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан телефон орқали олинди). Райоининг колхоз ва совхозларида кўкламга тайёргарлик ишлари кундан-кунга кучайиб боряпти. Миришкор деҳқонлар кўплаб ўғит чиқариб, тупроқнинг унумдорлигини оширмоқдалар. Азамат механизаторлар эса техникани экишга ҳозирламоқдалар.

Иш намунали йўлга қўйилган хўжаликларда беда экиш ҳам бошлаб юборилди. Деҳқонлар бу ишни қисқа муддатда тамомлаш учун барча куч ва воситалардан фойдаланмоқдалар.

«Заря коммунизма» колхозида ҳам иш қизгин. Далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш юзасидан берилган план ортиғи билан бажарилди. Тракторлар ва экиш агрегатларининг ҳаммаси сифатли ремонтдан чиқариб қўйилди. Анатолий Шин бошлиқ комплекс чорвачилик бригадаси аъзолари мақтаса арзигудек ишларни қилишмоқда. Улар ҳар куни 12 гектар ерга беда сепяптилар. Бригада аъзолари 90 гектар ерга 3-4 кун ичида беда экиб бўлиш мажбуриятини олдилар.

Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, райондаги ҳамма колхоз ва совхозларда чуқур хайдалиб, яхши текисланган ерларга уруғ ташланаяпти.

ДЕҲҚОНЛАР ҒАЙРАТИ

ОРЖОНИКИДЗЕ. Машъал «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Қудрат Аҳмедов бошчилик қилаётган 5-бригадаси аъзолари шу кеча-кундузда парниклардаги кўчатларни парвариш қилишни қизитиб юбордилар. Шу кунгача 300 мингдан ортиқ эртаги карам кўчати сийраклаштирилди. Бу кўчатлар гуркираб ўсмоқда. Яқин кунларда далага чиқариб экилади.

Қ. ЙУЛДОШЕВ.

780 ЦЕНТНЕР ГЎШТ

ЯНГИЙЎЛ. Жамбул номли совхоз чорвадорлари ажойиб ютуқни қўлга киритдилар. Улар қўйларни бўрдоқига боқиш ва давлатга гўшт етиштириб топшириш борасида юқори кўрсаткичларга эришдилар. Совхознинг азамат чорвадорлари пландаги 450 центнер ўрнига 780 центнер қўй гўшти етказиб бердилар. Бу ўтган йилнинг шу давригача тайёрланган гўштдан анча ортиқдир.

Совхоз чорвадорлари беш йилликнинг учинчи йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

М. ПЕЙСЕНОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЎКА. 1-«Пискент» совхози 5-бўлимининг механизаторлари қувончли ютуқларни бўлга киритдилар. Улар ишни пухта ташкил қилиб, муддатидан олдин техника ремонтини муваффақиятли тамомладилар.

Барча ҳайдов, чопиқ тракторлари, шунингдек қишлоқ хўжалиги машиналари тўла ремонтдан чиқарилиб, экишга тахт қилиб қўйилди. Ремонт ишларини муваффақиятли тамомлашда Н. Эрматов, А. Қўзибоев, А. Алиев каби механизатор-звено бошлиқлари айниқса намунали ишладилар.

Совхознинг бошқа бўлимларида ҳам ремонт ишлари яқинда тўла тамом бўлади.

Э. УСМОНОВ.

* * *

ЯНГИЙЎЛ. Райондаги Навоий номли колхознинг Тўлқинбой Тоиров бошлиқ участкаси аъзолари фидокорона меҳнат қилиб, ўтган йили қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамламоқдалар. Улар беш йилликнинг учинчи йилида ҳар гектар ердан 35 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилиб, кўкламга тайёргарлик ишларини жадал олиб боришяпти. Ариқ тозалаш ишлари тамомланди. Ўғит чиқариш қизғин кетяпти.

И. АБДИЕВ.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. Димитров номли колхоз пахтакорлари ўтган йили ҳар гектар ердан 28 ўрнига 34 центнерга етказиб «оқ олтин» олдилар. Колхозчилар бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан ошириб хирмон кўтариш учун курашмоқдалар. Айниқса бу ишда Т. Дўстбоев бошлиқ участка, Қ. Эсонов бошлиқ звено аъзолари бошқаларга ўрнак кўрсатиб меҳнат қиляптилар. Бу ерда экишга ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди. Техника ремонти сифатли ўтказилди.

М. МАМАТОВ.

ЮБИЛЕЙ йилини муваффақиятли якунлаган Оққўрғондаги Войтинцев номли колхоз деҳқонлари беш йилликни муддатидан илгари бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида пахта ҳосилдорлигини ошириш чораларини кўрмоқдалар. Хўжаликда янги мавсумга ҳамма нарса тахт қилиб қўйилмоқда. Механизаторлар барча техника воситаларини сифатли ремонтдан чиқариб, экиш мавсумига шай бўлиб турибдилар. Бу суратда хўжаликнинг илғор механизаторларидан Т. Абдуллаев (чапдан), Б. Бойжигитов, Юнусов, У. Анорбоев ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар техника ремонтида зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди.

А. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚДА САВДО ЭСТЕТИКАСИ

Қишлоқдаги савдо-сотиқ эстетикаси масаласи Ўзбекистон матлубот кооперацияси қурувчиларининг 19 февралда Тошкентда чақирилган кенгаши қатнашчилари диққат марказида турди. Қишлоқ меъморларини ҳаяжонлантираётган масалалар нима?

Харидорга яхши хизмат қилиш — аввало унинг кайфиятини чоғ қилишдан иборат. Бу эса, магазиннинг қандай безатилганлигига, унинг савдо залидаги моллар қандай қўйилганлигига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу ишлар дид билан қилинган бўлса, харидор магазиндан бирон нарса харид қилиб хушнудлик билан чиқиб кетади. Республикамизнинг Бешкент, Хонқа, Славянка ва Оққўрғон каби кўпгина район марказларида энг кўркам бино-магазиндир.

Шу беш йилликда матлубот кооперацияси моддий-техника базасини ривожлантиришга сарфланадиган капитал маблағлар бир ярим баравардан зиёд кўпаяди. Чунончи, 8 минг сотувчига мўлжалланган магазинлар, 11 минг ўринли ошхона, кафе ва ресторанлар қуриш кўзда тутилади. Бундан уч-тўрт йил муқаддам қишлоқларда магазинлар бир-икки сотувчига мўлжаллаб қурилган бўлса, ҳозирги кунда икки қаватли универмаги бўлган савдо комплекслари қад кўтармоқда.

Аммо, кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, Ўзбекистон қишлоқларида савдо-сотиқ шохобчаларини қуриш суръатлари умуман Центросоюз системасидаги ўртача кўрсаткичларга нисбатан ҳали анча пастдир.

Республикада савдо-сотиқ шохобчалари ва умумий овқатланиш корхоналарини қуриш ишлари кенг авж олдириб юборилганлиги муносабати билан «Узкоопстроймонтаж» тресги ташкил қилинди. Ғишт заводлари, йиғма темир-бетон ишлаб чиқарувчи корхоналар шу трест ихтиёрига бериб қўйилди. Ўзбекистонда Центросоюз лойиҳалаш институтининг филиали ишлаб турибди. Ўзбекбирлашув ҳузурида эса, бадиий кенгаш тузилди. Рассомлар рекламалар, магазин ва ошхоналарни безатиш эскизларини тайёрламоқдалар, магазинларда молларни жозибадор қилиб ёйишда қатнашмоқдалар.

(ЎзТАГ).

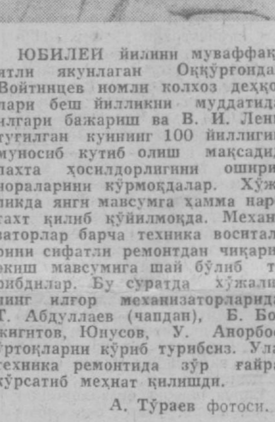

ВАЛЯ Бондаренко «Алмаликсвинецстрой» трестининг 3-қурилиш бошқармасида пешқадам ғишт терувчилардан бири ҳисобланади. Мана икки йилдирки, у жонажон юрти Украинадан бу ерга келиб ишламоқда. У ҳозир Ан Николай бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг аъзосидир. Шу кунларда бригада қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда.

О. Цой фотоси.

БЕЖИРИМ туфлилар тайёрлаётган пойтахтимиздаги 2-пойафзал фабрикасининг коллективи бу йил 75 хил моделда маҳсулот тайёрлашга киришган. Шу кунларда улар маҳсулот сифатини янада яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш борасида Киев шаҳридаги 6-пойафзал фабрикаси коллективи билан мусобақалашмоқдалар. Суратда: моделчи Санобар Мираҳмедова янги фасондаги туфлини кўздан кечирмоқда.

Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ).

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИ

«Ўртоқ» ширинликлар фабрикаси коллективи планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги усулини жорий қилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Унга ўтган йилнинг апрель ойида ўтилган эди. Лекин ана шу қисқа муддат ичида фабрика ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашда катта ютуқларга эришди. Янгиликнинг самараси кутилганидан ҳам зиёда бўлди: маҳсулот тайёрлаш анча кўпайди, ишнинг сифат кўрсаткичлари ортди, меҳнат унумдорлиги ошди.

Аввало шуни айтиш керакки, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар иқтисодий ислоҳотни жорий қилишга пухта тайёргарлик кўрдилар. Янгиликнинг афзалликлари, ҳар бир киши зиммасига юклайдиган масъулияти барча цехларда кенг тушунтирилди. Махсус бюро ташкил этилди. Бу бюро аъзолари янги усулни қўлланиш билан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга ошириш билан шуғулландилар. Кадрлар қайта ўқитилди. Уларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор берилди. Коллектив билан маъмурият ўртасида янги социалистик шартнома тузилди. Шартномада белгиланган чоралар бирин-кетин амалга оширилди. Шундан сўнггина планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтилди.

Янги шароитларда меҳнат қилишнинг тўққиз ой давомидаги якунлари жуда қувончли бўлди. Шу даврда ширинликлар ишлаб чиқариш 1966 йилдагига қараганда 39 процент ортди. Меҳнат унумдорлиги эса 26 процентдан зиёдроқ кўпайди. Материаллар ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш коллектив ҳар бир аъзосининг муқаддас бурчи бўлиб қолди. Чунки, тежамли ишлашда аввало ишчининг ўзи, қолаверса бутун коллектив манфаат кўради. Шу туфайли ҳам маҳсулот таннархи 158 минг сўмлик арзонлашди. Иқтисод қилинган хом ашё ва материаллар ҳисобига 100 тоннадан ортиқроқ ширинликлар ишлаб чиқарилди.

Қўшимча олинган фойда миқдори 100 минг сўмликка яқинни ташкил этди. Ундан рағбатлантириш фондига анчагина маблағ ажратилди. Моддий рағбатлантириш фондига 30 минг сўмликдан кўпроқ, социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондига 20 минг сўмга яқин, ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондига 20 минг сўмдан зиёдроқ пул тушди. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди ҳисобига корхонанинг асосий маблағлари 28 минг сўмлик кўпайди. Бу пулга янги асбоб-ускуналар сотиб олинди. Уларни ўрнатиш билан илгари кўп меҳнат талаб қиладиган қатор жараёнлар механизациялашди ва автоматлашди. Карамелни қадоқловчи автомат ишга туширилди. Ирис цехида ирис қирқувчи 2 та линия ўрнатилди. Натижада бундай маҳсулот тайёрлаш ҳар сменада 1800 килограмм кўпайди. Бундан ташқари, 7 тонналик қиём тайёрловчи машина фойдаланишга топширилди. Бу билан қиём тайёрлаш сифати яхшиланди.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ АМАЛДА

Янги шароитларда коллективнинг ташаббускорлиги кенг қулоч ёймоқда. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар корхонанинг қолоқ участкаларини, унумли ва сифатли ишлашга ҳалақит берадиган операцияларни такомиллаштириш борасида тинмай изланиш олиб бормоқдалар. Шунинг учун ҳам рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари тобора кўп тушмоқда. Ўтган йили 80-га яқин таклифлар амалга оширилди. Бу билан ҳар йили 100 минг сўмликдан ортиқ маблағ тежаб қолиш имкони туғилди. Мағизли карамель ишлаб чиқаришни тўла механизациялаш юзасидан амалга оширилган таклиф жуда катта самара беради. Бир йилда 53 минг сўмлик иқтисодий фойда келтиради у. Ҳар сменада эса маҳсулот тайёрлашни 600 килограмм кўпайтиришга олиб келади. Бундан ташқари материаллар ва хом ашёни тежаб-тергаб сарфлашга қаратилган 30 га яқин таклиф жорий қилинди.

Қандолатчиларнинг ўз меҳнатидан моддий манфаатдорлиги ортди. Улар қанчалик кўп ва сифатли маҳсулот беришса шунга яраша қўшимча мукофотлар олишади. Нормани бажарган ишчи ҳар ойда маошига қўшимча 22 процент мукофот олади. Ошириб бажарса устама мукофот тўланади унга. Белгиланган тартибга мувофиқ нормани орттириб бажарилгани сари устама мукофот тўлаш ҳам ошиб боради. Ўтган йилнинг сўнгги ойларида ҳар бир ишчининг ўртача маоши белгиланганидан анча юқори бўлди. Масалан, август ойида 4 сўм, сентябрь ойида 20 сўм, октябрь ойида 8 сўм ортиқ бўлди. Ишчилар ундан кейинги ойларда ҳам маошни белгиланганидан кўпроқ олишди.

Иқтисодий ислоҳот жорий қилингач, тайёр маҳсулотни реализация қилиш анча тезлашди. Илгари ишлаб чиқарилган ширинликлар омборларга етказиб берилар, у ердан эса озиқ-овқат магазинларига тарқатиларди. Эндиликда ана шу оралиқ операциясига хотима берилди. Ширинликлар тўғридан-тўғри фабрикадан савдо точкаларига жўнатиляпти. Бундан коллектив наф кўрмоқда. Чунки, илгари омборларда 800 тоннагача тайёр маҳсулот тахланиб ётар, кўп туриб қолиш оқибатида ширинликларнинг сифати маълум даражада бузиларди. Савдо шахобчалари тўғридан-тўғри алоқа боғлаш бунга хотима берди. Ҳозир омборда узоғи билан 30—40 тонна ширинлик туради.

Янгича ишлаётган фабрика коллективи беш йилликнинг учинчи йилини ҳам меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан бошлади. Январь ойи маҳсулот ишлаб чиқариш плани барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этилди. Қўшимча савдо точкаларига ўнлаб тонна турли-туман ширинликлар етказиб берилди.

— Планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг биз қўллана-ётган системасида ҳикмат кўп экан, — дейди фабрика директори ўртоқ Х. Комилов. — Уни жорий қилиш фаолиятимизни кескин яхшилашга олиб келди. Янгиликдан ҳамма манфаат кўрмоқда. Коллективимиз бундан буён ҳам маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, сифатини яхшилашнинг янги-янги имкониятларини ишга солиш учун тинмай изланиш олиб боради. Чунки, ишимизнинг яхшиланишидан аввало ўзимиз манфаат кўрамиз.

З. АХТЯМОВА.

САРА УРУҒ—ҲОСИЛ БЎЛИҚ

Хўжалигимиз деҳқонлари илгари сабзавот, чорвачилик ва қисман боғдорчилик билан шуғулланарди. Кейинги йилларда колхозимиз уруғ етиштириш ишлари билан ҳам шуғиллана бошлади. Уруғчилик хўжалигимизда янги соҳа бўлишига қарамай, уруғ олишни йилдан-йилга муттасил кўпайтирмоқдамиз.

Ўтган юбилей йилида ҳам колхозимиз коллективи зиммага юклатилган барча вазифанинг уддасидан чиқиб, сабзавот экинларининг барча турларидан мўл ва юқори навли уруғ йиғиб олишга эришди.

Колхозимиз 803 гектар экин, 33 гектар боғ ва 43 гектар узум майдонига эга. Ана шунча майдонда етиштирилган экиндан уруғ йиғиб олиш осон гап эмас. Тажрибали сабзавоткорларимиз, меҳнатсевар деҳқонларимизнинг ёз бўйи қилган меҳнатлари, мавжуд техникадан унумли фойдаланиб, ҳар бир экинга қатъий агротехника қоидалари асосида ишлов берганликлари эвазига хўжалигимизда йиллик уруғ тайёрлаш планини анча ортиғи билан бажаришга эришдик. Давлатга пландаги 99 тонна ҳар хил сабзавот уруғи ўрнига 132,5 тонна сараланган сабзавот уруғи етказиб берилди. Шунингдек, 84 тонна ўрнига 118 тонна пиёз уруғи, 81 тонна ўрнига 107 тонна мева, помидори, бодринг, укроп, қовун, тарвуз ва ҳар хил резавор уруғлари йиғиб олинди.

Колхозда илғор бригадалардан ҳисобланган Турсун Хожиев бошлиқ бригада коллективи эришган ютуқ ҳаммадан қувончлидир. Улар ўзларига қарашли 132 гектар экин майдонидан пландаги 114 центнер ҳар хил сабзавот уруғи ўрнига 126 центнердан юқори сортли уруғ йиғиб олиб, йиллик планни 110 процент бажардилар. Ташаббускор бригада аъзолари барча ишларни звено принципи асосида ташкил этиб, техника кучидан самарали фойдаланганликлари, уруғлик сабзавот экинлари қатор ораларига сифатли ишлов бе-

МЎЛ ҲОСИЛ ОМИЛИ

риш каби тадбирларни агротехника муддатларида ўтказганликлари орқасида ана шундай ютуққа эришдилар.

Меҳнатга яраша даромад деганларидек кейинги йилларда колхозимиз кенгайиб, кучига куч қўшилди. Деҳқонларимизнинг маданий ҳаёти яхшиланиб, йиллик даромади кескин ошиб бормоқда.

Колхоз даромадининг бундай кескин ошиб кетиши сабзавотчиликда механизациядан унумли фойдаланганлигимизнинг самараси бўлди. Бу шуни кўрсатадики, қайси бир хўжалик техникадан яхши фойдаланса шу хўжалик мўлжалдагидан анча мўл даромад олади. Колхозимиз коллективи ўтган юбилей йилини ана шундай муносиб меҳнат совғалари билан якунладилар.

Янги йилни кўтаринки руҳ, янги куч билан кутиб олган деҳқонларимиз аҳолини қишда ҳам мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш учун ғайрат билан ишламоқдалар. Мана, 960 квадрат метр теплица хўжалигимизда помидори ва бодринг пишиб етилди. Бундан ташқари, беш йилликнинг учинчи йилида янада кўпроқ сабзавот олиш учун икки гектар майдонга карам кўчати эккан эдик. Ҳозир пекировка қилиш ишларини қизғин бошлаб юбордик.

Янги хўжалик йилида меҳнатни уюшқоқлик билан бошлаган колхозимизнинг тажрибали сабзавоткорлари, доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, шонли санани меҳнатда янги зафарлар билан кутиб оламиз дейишмоқда. Шу билан бирга мўл-кўл сабзавот ва кўплаб сара уруғ етиштириш учун пухта ҳозирлик кўришмоқда.

Миржалил МИРСОАТОВ,
Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг раиси.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА УТКАЗИЛГАН САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИ ҲАҚИДА ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ БИЛДИРИШИ

1968 йил 18 февралда 59-Запорожье ва 102-темир йўл сайлов округлари бўйича меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайловлар бўлиб ўтди.

Округ бўйича 3582 сайловчидан овоз беришда 3566 киши ёки барча сайловчиларнинг умумий сонига нисбатан 99,55 проценти овоз беришда қатнашди.

Коммунистлар билан партиясизларнинг блоки учун 3566 кишининг ҳаммаси 100 процент овоз берди.

Сайлов натижаси шуни кўрсатдики, сайловчилар коммунистлар билан партиясизларнинг блоки учун якдиллик билан овоз беришди.

Область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари вазифасини бажарувчи Сергей Александрович Тошқулов ва область халқ контроли комитетининг раиси Шахаммат Шоаҳмедович Шомуҳитдинов меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига депутат қилиб сайландилар.

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК, ЖАНГЧИЛАР!

19 февралда Алишер Навоий номли академик катта театрда жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиларининг слёти бўлди.

Слётни Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник Н. Г. Ляшченко очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов слёт минбарига чиқиб, слёт аҳлини мамлакатимиз Қуролли кучларининг 50 йиллиги билан қизғин ва самимий табриклади, жанговар техникани эгаллашда, ҳарбий қасамёдни бажо келтиришда жангчиларга янги муваффақиятлар тилади.

Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари бирин-кетин сўз оладилар. Туркистонлик жангчилар Совет Армиясининг шонли традицияларини кўпайтиришга, ватаннинг ҳар қандай топшириғини шараф билан бажаришга қатъий аҳд қилганликларини билдирадилар.

Тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига табрикнома йўлланди.

Слёт ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Ё. С. Насриддинова, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Совет Армиясининг генераллари қатнашдилар. (ЎзТАГ).

РАЙКОМ ИШИНИ ПЕРСПЕКТИВ ПЛАНЛАШТИРИШ

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Совет кишилари КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Съезд директиваларида белгиланган хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари муваффақиятли бажарилмоқда. КПСС XXIII съездидан сўнг партия ташкилотлари жанговарлиги янада ошди. Коммунистлар янада ташаббус ва жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Дарҳақиқат, КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми қарорларида партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш, хўжаликни бошқаришга чуқурроқ ва ижодий ёндошиш, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва уларни жой-жойига қўйиш каби бир қатор ҳаётий масалалар олға сурилган. Партия ташкилотлари бу ҳаётий вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ўзларининг иш услублари ва методларини тобора такомиллаштирмоқдалар.

Иш услуби ва методи масаласи сўнгги йилларда барча партия ташкилотларининг алоҳида диққат марказида турибди.

Партиявий иш — ижодий иш. Ҳар бир коммунист, бошланғич партия ташкилоти турмуш муаммоларини ҳал этиш йўлида тинмай изланиши, ижодий иш олиб бориши керак. Партиямиз босиб ўтган йўлга бир назар ташласак, воқеаларга ва даврларга қараб ташкилотчилик ишларининг шакли ва методи ўзгариб, янада такомиллашиб борганини кўрамиз.

Масалага илмий ва ижодий ёндошиш, коммунистик қурилишга раҳбарлик қилишда ишчанлик билан коллектив бўлиб ҳаракат қилиш партия ташкилотлари фаолиятининг асосини ташкил этмоқда. Партия ташкилотлари эндиликда ҳар бир тадбирнинг самарадорлигини оширишга, ўз фаолиятларини чуқурроқ таҳлил этиб, эътибордан четда қолган резервларни қидириб топиш ва ишга туширишга, ҳал қилинмаган масалаларни ҳал этишга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Ана шу мақсадда район партия комитети ҳам бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Район партия комитети қуйи партия ташкилотларига конкрет раҳбарлик қилиш, уларга кўпроқ амалий ёрдам кўрсатиб, жойларда коммунистларнинг активлигини кучайтириш, жамоатчиликнинг куч-ғайрати, ташаббусини аниқ мақсадларга йўналтириш учун партиявий-ташкилий ишнинг ранг-баранг форма ва усулларидан фойдаланмоқда.

Энг аввало, биз райком ишини планлаштиришга биринчи даражали аҳамият бера бошладик. Район шароити, экономикасини ҳисобга олиб, пухта ўйлаб тузилган план бажарилиши зарур бўлган муҳим ишларга катта ва фойдали туртки бўлишини биз ўз тажрибамизда яхши синаб кўрдик.

Мана тўрт йилдирки, райком ўз ишини бир йилга мўлжаллаб тузилган план асосида олиб бораётир. Ўтган йили Ўзбекистон КП Марказий Комитети бу соҳадаги иш тажрибамизни кўриб маъқуллади. Бу эса райком ходимлари зиммасига янада масъулият юклади.

Перспектив планнинг моҳияти нима ва у қандай тузилади?

Бир йилга мўлжалланган перспектив план тузилганда олдимизда турган конкрет вазифалар, партия ва совет органлари томонидан чиқарилган қарорлар ҳамда ҳисобот сайлов йиғилишлари ва район партия конференциясида коммунистлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар, таклифлар ҳисобга олинади.

План бўйича дастлабки таклифларни райкомнинг инструкторлари киритадилар. Сўнгра бу таклифлар кўриб чиқилади ва бўлимларда умумлаштирилади. Бўлимларнинг таклифларини райком секретарлари ҳар тарафлама муҳокама қилиб чиқадилар. Ана шу асосда планнинг хомаки лойиҳаси тузиб чиқилади, ундан нусха кўпайтирилиб, барча бошланғич партия ташкилотларига тарқатилади.

Бошланғич партия ташкилотлари планни кўриб чиқиб, улар ҳам ўзларининг истак ва айрим мулоҳазаларини билдирадилар. Ана шулар ҳисобга олиниб, план қайта тузиб чиқилади, сўнгра райкомнинг бюроси, кейин эса район партия комитетининг пленумида тасдиқдан ўтказилади. Шу йўл билан тузилган план брошюра сифатида нашр қилинади ва йил бошида барча партия ташкилотларига юборилади.

Район партия комитетининг иш плани уч бўлимдан иборат. Биринчи бўлимда йил давомида райком пленумлари ва партия активи йиғилишларида кўрилиши лозим бўлган масалалар, иккинчи бўлимда эса райкомнинг бюросида кўриладиган масалалар, учинчи бўлимда эса асосий ташкилий ва оммавий-сиёсий тадбирлар, иш тажрибаларини ўртоқлашиш, партия ташкилотлари секретарлари, пропагандистлар, агитаторлар, совет касаба союз ва комсомол ходимларининг ўқуви билан боғлиқ бўлган масалалар акс эттирилади.

Шу билан бирга, планда белгиланган тадбирларнинг бажарилиш муддатлари ва бунинг учун масъул бўлган ташкилотлар ва ходимлар ҳам кўрсатилади.

Район партия комитети перспектив пландан келиб чиқиб, кундалик ҳаётий масалаларни ҳисобга олиб, квартал плани тузиб чиқади.

Тажриба шуни кўрсатдики, ишни перспектив планлаштириш район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг асосий эътиборини аниқ мақсадга қаратиш учун қулай шароит яратиб беради. Жойлардаги аҳволни ҳартарафлама ва пухта ўрганиб, ишга анча малакали раҳбарлик қилиш мумкин бўлади. Шунингдек ишни перспектив план асосида юритиш райком аппарати кучларидан анча унумли ва тўғри фойдаланиш, мутахассислар, бошланғич партия ташкилотларининг асосий эътиборини корхона ва ташкилотлар ишидаги туб масалаларни ҳал этишга ёрдам беради.

Район партия комитети кундалик ҳаётий ишларни амалга ошираборш билан бирга тажриба ҳам тўплаб боради. Биз планга реал, бажарилиши мумкин бўлган масалаларни киритамиз. Бир йилга мўлжаллаб тузилган планга аҳамияти кам бўлган тадбирлар киритилмайди. Бу ўринда мен юбилей йили планига киритилган бир қатор масалаларни тилга олиб ўтмоқчиман.

Райкомнинг ўтган йил март ойида бўлиб ўтган пленумида «Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми қарорлари асосида район бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ва ташкилий ишларини яхшилаш чоралари» тўғрисидаги масала муҳокама қилинган эди.

Дарҳақиқат, бу масала ниҳоятда муҳим ва ҳаётий масала бўлиб қолди. Партиямиз бошлангич партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини оширишни муҳим вазифа қилиб қўйди. Район партия комитетининг навбатдаги пленумларида эса биз кун тартибига «Район партия ташкилотларида коммунистларга юкланган топшириқларнинг бажарилиши», «Районда турар жой ва маданий-маиший муассасалар қурилишининг бориши», «Кадрлар тайёрлаш ва тарбиялашни яхшилаш», «Олий ва Ўрта махсус таълимга раҳбарликни такомиллаштириш» масалаларини қўйдик. Айни пайтда, ўқув ва тарбия ишлари савиясини якшилаш, саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ҳамда хўжалик ислоҳотини жорий этиш каби масалалар партия активи йиғилишларида кўриб чиқилди.

Бу масалаларни кўришдан олдин маслаҳатлашиб оламиз. Бўлимлар ўз соҳалари бўйича амалга ошириладиган ишларни пухта билиб, асосий диққат-эътиборини мана шу масалага қаратадилар. Пировардида, йиғилишларга яхши тайёрлик кўрилади ва улар жонли ўтади.

Перспектив планлаштиришнинг амалга оширилиши туфайли ортиқча йиғилишларга барҳам берилди, район партия комитети айрим масалаларни райком бюросида эмас, балки бевосита жойларда кўриб чиқишни мақсадга мувофиқ деб топди.

Сўнгги пайтда биз перспектив планлаштиришни бошланғич партия ташкилотлари, район ижроия комитети, комсомол комитети ва халқ контроли комитети фаолиятига ҳам тадбиқ этмоқдамиз. Районимиздаги барча ташкилотлар бизга перспектив план тузиб топширишган. Уларда муҳим масалаларни кўриб чиқиш планлаштирилган.

Масалан, «Водоканал» трести партия ташкилоти (секретари М. Раҳимов) тақдим этган перспектив планга бир назар ташлайлик. Бу планда ёшлар тарбиясини яхшилаш, хўжалик фаолиятига раҳбарлик қилишда ишлаб чиқариш-техника бўлимининг роли, лекция ва суҳбатлар савиясини ошириш, трест корхоналарида техника хавфсизлигини таъминлаш каби бир қатор муҳим масалалар асосий ўринни эгаллайди. Масалани йиғилишга тайёрловчи коммунистлар ҳам олдиндан белгилаб қўйилган. Улар ўз зиммаларига юклатилган вазифани атрофлича ўрганадилар ва кейин кўпчилик муҳокамасига ҳавола қиладилар.

Шунингдек, 2-автокомбинат, чўтка фабрикаси, 2-ЖЭК бошланғич партия ташкилотлари ҳам партия йиғилишлари савиясини ва коммунистлар активлигини ошириш юзасидан бирмунча яхши тадбирлар белгилаганлар.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим жойларда перспектив план тузиш пайтида бошланғич партия ташкилотлари хўжалик, совет ва жамоат ташкилотлари учун тааллуқли бўлган масалаларни ҳам планга киритиб қўймоқдалар. Шунинг учун ҳам район партия комитети эндиликда бошланғич партия ташкилотларининг перспектив планларини партия бюроси аъзолари билан биргаликда олдиндан муҳокама қилиб, уларга бу борада тегишли ёрдам кўрсатяпти.

Перспектив планнинг жорий этилиши билан, шошма-шошарликка чек қўйилаяпти, масала устида чуқурроқ ўйлаш имкони яратилаяпти.

Район партия комитетининг перспектив плани барча партия ташкилотлари секретарлари қўлида бор. Бу пландан ҳар бир коммунист хабардор. Биз бундан буён район партия комитети перспектив иш планини тузишда кенг омманинг актив иштирок этиши учун уни бошланғич партия ташкилотлари муҳокамасидан ҳам ўтказмоқчимиз.

КПСС XXIII съездидан кейинги ўтган давр барча партия комитетлари учун бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилиш методларини такомиллаштиришда изланиш даври бўлди. Чилонзор район партия комитети пленумлари, актив ва бюроларида ҳам кўпинча бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш, Устав талабларига риоя қилишда коммунистлар масъулиятини ошириш, партиявий иш услуби ва методларини такомиллаштириш масалалари муҳокама қилинди.

КПСС XXIII съездида таъкидланганидек, одатда бошланғич партия ташкилотларида кўпгина янгиликлар вужудга келади, кўпинча бу янгиликлар бутун партиянинг мулки бўлиб қолади.

Барча партия органларининг бурчи шуки, улар бошланғич партия ташкилотлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб туришлари лозим.

Партия комитетлари ишининг муваффақияти аввало цех партия ташкилотлари ва партия группалари муваффақиятига боғлиқ.

Районимизда 70 та цех партия ташкилоти ва 42 та партия группаси бор. Район партия комитети партиянинг асоси бўлган бошланғич ташкилотларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда. Аввало, цех партия ташкилотлари активлари билан мунтазам иш олиб боришни намунали йўлга қўйганмиз. Район партия-хўжалик активи машғулотлари ҳар ойда бир мартадан ўтиб турибди. Ҳар кварталда эса партия ички ишлари масалалари бўйича партия ташкилотлари секретарлари ўзаро тажриба алмашишади. Йилига икки мартадан цех партия ташкилотлари секретарлари ва партгруппорглар семинари ўтказилади.

Ўтказиладиган семинарларда район партия комитети секретарларидан бири, бўлим мудири ва инструктор ҳам иштирок этади. Шундай семинарларнинг бири ўтган йил декабрь ойида «Водоканал» трести партия ташкилотида ўтказилган эди.

Бу семинарлар ва учрашувлар бизга цех партия ташкилотлари ва партия группалари ҳаётини чуқурроқ ўрганиш, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш йўлида конкрет амалий ёрдам кўрсатиш имконини туғдиряпти. Семинарлар ўтказиш билан бирга айрим цех партия ташкилотлари фаолияти вақти-вақти билан район партия комитети бюросида ҳам муҳокама қилиниб, тегишли йўл-йўриқлар кўрсатилмоқда.

Районимиздаги кўпгина бошланғич партия ташкилотларининг цех партия ташкилотлари ва партия группалари маълум бир мақсадни кўзлаган ҳолда иш олиб борадилар. Коммунистлар ишда авангард ва илғор бўлмоқдалар. Улар ҳар бир ишда намуна кўрсатмоқдалар. Партия ташкилотлари жанговарлиги ва таъсирчанлигини янада ошириш мақсадида бошланғич партия ташкилотлари секретарлари учун турли соҳалар бўйича семинарлар ўтказиб турамиз.

Амалга оширилган тадбирларнинг ҳаммасини катта ишнинг бошланиши, деб биламиз. Ҳали партия ташкилотлари фаолиятида анчагина камчиликлар бор. Партиявий-ташкилий, тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари савияси партиямиз талаб этган даражада эмас. Изчиллик, янгиликларни ўрганиш ва тадбиқ этиш, коммунистларнинг авангардлигини таъминлаш биздан бошланғич ташкилотларга раҳбарликни янада яхшилашни, уларнинг район ҳаётидаги барча ишларда актив иштирок этишини таъминлашни талаб этади.

КПСС XXIII съезди, Ўзбекистон КП Марказий Комитети V пленуми қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ва ташкилий ишлари савиясини янада юқори кўтаришимиз, уларнинг жанговарлигини ва ташкилотчилигини тинмай оширишимиз керак. Бу йўлда барча партия ташкилотлари, барча коммунистлар тинмай изланишлари, партиявий иш усули ва методини доимо такомиллаштира боришлари талаб этилади. Перспектив планлаштириш мана шу изланиш йўлидаги дастлабки натижадир.

О. СОҚИЕВ,
Ўзбекистон КП Чилонзор район комитетининг биринчи секретари.

ТОШКЕНТДАГИ 2-уйсозлик комбинатида панеллар ишлаб чиқариш тобора жадаллашмоқда. Суратда: панел тайёрлаш учун ишлатиладиган бетон қоришмаси махсус мослама ёрдами билан қолипларга ағдарилмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

КОНЧИЛАР

Кейинги вақтларда Оҳангарон кўмирининг куллилик даражаси 0,35 процент камайди. Шунинг учун ҳам унга бўлган талаб йил сайин ошиб бормоқда. Кўмир разрези коллективи ҳам буни ҳисобга олиб, меҳнат унумдорлигини янада оширишга интилмоқда.

Шуниси қувончлики, коллектив юбилей йилида кўмир қазиб чиқарувчи корхоналар ўртасидаги Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиблар сафидан ўрин олишга муваффак бўлди. Уларга Иттифоқ кўмир саноати министрлиги ва кўмир саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг Эсдалик байроғи доимий сақлаш учун топширилди. Шунингдек, меҳнат шароитини яхшилаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш юзасидан эришилган муваффақиятлари учун шахтёрлар Фахрий ёрлиқ олишга ҳам муяссар бўлдилар.

Беш йилликнинг учинчи йили топшириғини ҳам муддатидан илгари бажариш учун корхонада кураш қизитиб юборилган. Барча сменаларда меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан кўзга қўринарли ишлар қилинмоқда.

Катта машинистлардан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Х. Алиқулов, В. Лазарев, А. Ефременко, В. Волковларнинг номлари Оҳангарондагина эмас, ҳатто республикада ҳам маълум. Улар бошлиқ бригада аъзолари ҳар йили пландан ортиқча минглаб тонна кўмир қазиб чиқараётирлар. Уларнинг кўпгина шогирдлари ҳам ҳозир ўз ишининг моҳир усталари бўлиб етишган.

КПСС аъзоси Н. Хорошилов кончилар ўртасида ҳурматга сазовор бўлмоқда. У аввал экскаваторчилар бригадасига раҳбарлик қилган ва бригадани илғорлар сафига етказиб олган эди. У ҳозир ишдан ажралмаган ҳолда кон-геология техникумини битириб, эндиликда участкада механик бўлиб ишламоқда. Машиналарнинг тўхтовсиз, авариясиз ишлашида унинг муносиб хизмати бор.

Ўртоқ И. Федотов бошлиқ слесарлар бригадаси аъзолари ҳам меҳнатда қувонарли ютуқларни қўлга киритаётирлар.

Рентабелликни ошириш, техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга конда алоҳида эътибор берилаётир. Участкаларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, мусобақани ташкил этиш, экскаватор паркидан фойдаланиш масалалари тез-тез муҳокама қилиб турилибди.

Яқинда 2-участкада меҳнат интизомининг бўшлиги, ишлаб чиқариш маданиятининг пастлиги кескин танқид қилинди. Партия комитетининг таклифи билан участка малакали кадрлар билан мустаҳкамланди. Участка бошлиғи вазифасига коммунист А. Петренко тайинланди. Ҳозир конда 153 дан ортиқ ишчи ўз малакасини оширишга муваффақ бўлди.

Аҳил коллектив беш йилликнинг учинчи йили топшириғини узоғи билан 25 декабргача бажариш, пландан ташқари 50 минг тонна «қора олтин» қазиб чиқариш, меҳнат унумдорлигини 1,5 процент ошириш, камида 150 минг сўмлик маблағни тежашга қатъий аҳд қилган.

Кончилар бу мажбуриятни шараф билан бажариш учун мусобақани ҳозирданоқ авж олдириб юбордилар. Январь ойи плани муддатидан 4 кун олдин ошириб адо этилди. Февраль ойида эришилаётган ютуқлар ҳам чакки эмас. Каттаю-кичик кончининг бутун диққат-эътибори белгиланган маррага тезроқ эришишга қаратилмоқда.

И. АҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

КОММУНИСТИК меҳнат зарбдорлари Раиса Гофман ва Собира Мухторовалар пойтахтимиздаги трикотаж фирмасида ишлашади. Меҳнат пешқадамлари беш йилликнинг учинчи йилини муваффақиятли якунлаш йўлида ҳозирдаёқ юқори иш унумига эришмоқдалар.
А. Палехов фотоси.

ЯНГИЛИК ШАРОФАТИ

Пойтахтимиздаги 2-тикувчилик фабрикаси коллективи шойи ва жун газмоллардан аёллар ва болалар кўйлаклари тикишга республикада биринчи бўлиб ихтисослаштирилган эди. Коллектив ўтган ойларда тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини бирмунча яхшилади. Рационализатор ва ихтирочилар агрегатлар унумдорлигини ошириш, янги технологияни жорий этишда ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар.

Янгилик изловчилар тайёрланаётган кўйлакларнинг янада сифатли ва кўримли қилиш мақсадида «Шуберт» машинасини қайта модернизация қилдилар. Бу машина эндиликда тикилаётган кўйлакларга пардоз беради ҳамда ажойиб гуллар солади. Бундан ташқари, болалар кўйлаги ва костюмларини жун ип билан тикишни ҳам йўлга қўйдилар. Тикув автомати мана шундай ип билан маҳсулот тайёрлашга мослаштирилди. Айни пайтда «Рабо» автомати ҳам қайта модернизация қилиниб, янги хилдаги маҳсулотлар тикишда фойдаланилаяпти. Бу тадбирларнинг барчаси корхонада меҳнат унумдорлигини оширааяпти.

Чеварлар ўз маҳсулотларининг савдоси билан ҳам қизиқадилар. Шаҳар магазинларида фабрика вакиллари навбатчилик қилиб, қайси маҳсулотга талаб катта, қайси бирининг бозори чаққон — шуларни ўрганишаяпти. Харидорлар талаби асосида цехларда маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйиляпти.

ИЖОД ЧАШМАСИ

«Юлдуз» тикувчилик фирмасининг рационализатор ва ихтирочилари тинмай изланиб катта-катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Ижодкорлар корхонада меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва давлат планларини орттириб бажаришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Ҳозир фирмада юздан ортиқ янгилик изловчилар ишлаб чиқаришнинг қолоқ участкаларини такомиллаштиришга қаратилган кўплаб таклифлар билан чиқмоқдалар. Ўтган йилнинг ўзида 129 та янгилик киритишди. Уларнинг аксарият кўпчилиги ишлаб чиқаришга жорий этилди. Г. Гефен, С. Перельман, Р. Иванова, С. Каспаров, А. Шевченко, З. Васильченко ўртоқлар газламаларни катакка ёйишнинг рационал методини ишлаб чиқдилар. Бу қимматли таклифнинг нафи катта бўлди. Янгиликнинг шарофати билан йилига бир неча ўн минг сўмлик маблағни тежаб қолиш имкони туғилди. Новатор В. Павловская эркаклар костюми енгини астарлашнинг янгича усулини таклиф этди. Уни қўллаш бу операцияни бажаришда меҳнат унумдорлигини анча оширди ва 11 минг сўмликдан кўпроқ самара берди.

Фирма ижодкорлари 1967 йилда ўз таклифлари билан коллективга 200 минг сўмлик фойда келтиришга аҳд қилишган эди. Виждони зиёдаси билан адо этишди азаматлар бир йилда 250 минг сўмни иқтисод қилиб қолишга эришдилар.

Корхона рационализаторлари беш йилликнинг учинчи йилида ҳам ижод чашмасини қайнатиб янги куч, янги ғайрат билан изланмоқдалар. Ҳозиргача улар 20 га яқин таклиф киритишди.

Ш. ШОАЛИМОВ.

БУГУНГИ ТОВОҚСОЙ

Ҳар бир нарсанинг ўз тарихи, ўтмиши бўлганидек посёлкамизнинг ҳам ўзига хос тарихи бор.

Бундан қарийб 40 йил муқаддам Чирчиқ соҳиллари бўйида ташкил этилган посёлкани кўз олдингизга келтириб кўринг. Ўша йиллари бу ерда фақатгина қурувчиларнинг коттежлари ёки баракларинигина учратиш мумкин эди. Аста-секин кунлар ойларга, ойлар эса йилларга уланиб ўтаверди. Қишлоқ бағрида ана шу бинокорларнинг олтин қўллари билан бирин-кетин мактаб, болалар боғчаси, ошхона, клуб бинолари тикланди. Булар посёлка келажагига қўйилган дастлабки пайдевор эди, холос.

Мана, бугун посёлка хўжалиги областимиздагина эмас, республикамиз хўжалигида муҳим ўринни эгаллаб турибди. Посёлкамизда йирик бир қатор қурилиш ташкилотлари, жумладан «Узбекэнергогосстрой», 2-уй-жой қурилиш заводи, ойнасозлик заводи ва Карл Маркс номли колхоз хўжаликлари бор. Бир вақтлари бор-йўғи 500 қурувчи-бинокор яшаган бўлса, бугунги посёлка территориясида 26 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилмоқда.

Посёлкамиз чиройи айниқса Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда янада кўркамлашди ва обод бўла борди. Унинг территорияси янги-янги бинолар ҳисобига кенгайди. Ҳозирги кунда посёлкамиз республикамиз меҳнат ветеранлари учун мўлжалланган 350 ўринли пансионатга эга. Бундан уч йил муқаддам чирчиқлик қурувчилар Карл Маркс номли колхоз правлениеси учун икки қаватли идора ва клуб биноси қуриб битказишган эди. Ўтган йили бир қатор маданий ҳамда медицина муассасалари аҳолига тақдим этилди.

Шу кунларда 6 та мактаб, 2 та касалхона, 4 та болалар боғчаси ва 2 та ясли, 3 та ҳашаматли клуб, 2 та кутубхона посёлка аҳолисига маданий ва маиший хизмат кўрсатиб турибди.

Посёлкамиз марказий кўчалари кишиларнинг талаб ва истаклари даражасида равон қилиб текислаб қўйилган. Айниқса кўчаларни кўкаламзорлаштириш, ариқларни тоза ва озода тутиш йўлида посёлка Совети ва унинг депутатлари активларга, жамоатчиликка таянган ҳолда иш олиб бормоқда. Масалан, ўтган йилнинг баҳорида кенг жамоатчиликнинг яқиндан берган ёрдами туфайли посёлка кўчаларига ўн минг тупдан ортиқ сояли ва мевали дарахт кўчатлари ўтказилди.

Посёлкамиз Совети ҳузурида 8 та доимий комиссия мунтазам ишлаб турибди. 124 депутат аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш бўйича яхши ишлар олиб боришаяпти. Шуни ҳам айтиш керакки, доимий комиссияларга ишда синалган тажрибали депутатлар раислик қилишмоқда. Улар ҳар бир шикоят ёки аризага сезгирлик билан қулоқ солишади. Сайловчиларнинг топшириқ ёки наказларини ўз вақтида адо этиш, уларнинг доимо диққат-эътиборида бўлади.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Товоқсой кутубхонасининг мудири депутат ўртоқ А. Аметов раислик қилаётган маданий-маиший доимий комиссия аъзолари посёлкадаги мавжуд кутубхона ва клубларнинг иш фаолияти билан доимо танишиб боради. Кутубхоналарда китобхонлар учрашувлари, клубларда эса бадиий ҳаваскорлар ижросида концертлар ташкил этилади, клубларда тез-тез лекция ва суҳбатлар уюштирилиб турилади, кинофильмлар намойиш қилинади. Бу тадбирлар посёлка аҳолисининг фойдали меҳнатдан кейин маданий дам олиб, хордиқ чиқаришлари учун яхши имкон бермоқда.

Посёлка Совети территориясида 80 ўқитувчи, турли касб эгаларидан иборат 65 лектор ишлаб турибди. Улар вақти-вақти билан аҳоли ўртасида медицина, одоб ва ахлоқ, халқаро темаларда лекциялар ўқиб туришади. Фақат ўтган йилнинг ўзида посёлка аҳолиси ўртасида 500 га яқин лекция ва суҳбат уюштирилди.

Шунингдек, соғлиқни сақлаш бўйича доимий комиссия раиси врач Фотиза Балбекова ҳам эл ишончини оқлаб келмоқда. Ўртоқ Балбекованн бугун беморларни қабул қилаётганида кўрсангиз, бошқа вақтда посёлкадаги касалхоналар ишини кузатиб, медицина ходимларига маслаҳат бериб турганлигида учратасиз. Ҳа, депутат Фотиза опа ҳар бир медицина муассасасидаги иш билан, коллектив фаолияти билан яқиндан танишиб боради. Ўрни келса уларга ёрдам беради. Лекин камчиликлар билан чиқишолмайди.

Кунлардан бир куни посёлка аҳолисидан бир неча киши депутат Фотиза опага Озодбош посёлкасида кўпгина аҳоли яшаса ҳам, лекин медпункт йўқлиги, беморлар 4 километр йўл босиб Товоқсойга қатнашга мажбур бўлишаётганини айтиб қолишди. Нима қилиш керак? Депутат Фотиза опа Озодбош посёлкасига йўл олди. Кишилар билан суҳбат қурди. Медпункт учун улар маслаҳати билан жой ажратиб, посёлка Советидан қурилиш материаллари ажратиб беришни ваъда қилиб қайтди.

Ҳа, қарс икки қўлдан чиқади, деб шуни айтадилар-да. Қишлоқ аҳолиси қурилиш материалларини олгач, кўп ўтмай ўз кучлари, жамоатчилик йўли билан медпункт қуриб олишди. Ҳозир қишлоқ аҳолиси ўз депутатлари Фотиза Балбековадан миннатдор. Улар энди узоқ йўл босиб, Товоқсойга боришмайди, шу ернинг ўзида даволанишади.

Ўртоқ Сарибой Туронов раислик қилаётган қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси ҳақида ҳам ана шундай илиқ сўзларни айтиш мумкин. Бу доимий комиссия аъзолари Карл Маркс номли колхоз хўжалиги экономикасини ошириш, чорвачиликни ривожлантириш йўлида тинмай хизмат қилишмоқда.

Посёлкамизнинг келажаги янада порлоқ. Посёлкадаги хўжаликлар экономикаси юксалган сайин унинг кўрки ва жамоли ҳам очилиб бораверади. Кишиларнинг турмуш шароити янада фаровон ва гўзал бўлади.

Д. ҚОЛИБОЕВ,
Товоқсой посёлка Советининг раиси.

СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН

У қайтиб келмади.

Жасорат синови бўлган Улуғ Ватан уруши ҳам ғалаба билан тугади. У қайтиб келмади. Она сийнасига бош қўйиб, хайрлашиб кетган, йигитлик бурчини ўташга бел боғлаган яна бир лочин урушдан қайтиб келмади. У тирикмикин?! Балки.., Балки тенгсиз ва оғир жангда ҳалок бўлгандир... Йўқ, йўқ, бундай бўлиши мумкин эмас. Йигитларга ўлим йўқ, дейдилар-ку, ахир ота-боболаримиз. Шундай бўлса ҳам у қайтиб келмади.

У кечагина жангга, муқаддас Ватан тупроғини манфур ёвлардан ҳимоя қилиш учун жўнаб кетган эди. Уни кўзлари ёшли муниса она, қўркмас юрак бахшида этган ота, ясан-тусан бўлиб олган лобар қизлар, тол от миниб олган қишлоқ болалари кузатган эдилар. Уни ўсиб-унган сўлим қишлоғи, буғдой экиб, бошоқ териб юрган қадрдон далалари, шикорга чиққанда тиллашган тоғлари, қўшни қиз билан кезган боғ-роғлари кузатган эдилар. Бугун у қайтиб келмади.

У мана шу ердан, сим ёғоч тагидан, машина миниб кетган эди. Она шу ерга чиқиб, бедор кутади. Орадан соатлар ўтади, лекин она кўзлари йўлга термулишдан чарчамайди. У жигаргўшасини, фарзандини, фронтга кетиб қайтиб келмаган шунқорини кутади. Бу ҳол ҳар куни такрорланади.

Яна баҳор келди. Яна орадан бир йил ўтди. Бошига оқ ўраб олган онаизор ҳамон ўша ерда. У қора кийишга, аза очишга журъат этмайди, этолмайди. Она кўзлари йўлда... Ана у! Келяпти! Эгнида шинель, бошида аскарча телпак, оёғида оғир этик. У келяпти! Она олға интилади. Қучоқ очиб қичқиради «Мирсо-о-оди-и-қ...»

Йўқ, йўқ. Онага шундай туюлди. Йўлда ҳеч ким кўринмайди. Она лаблари беихтиёр пичирлайди: «Мирсодиқ болагинам, тирикка ўхшайсан. Сени вояга етказаман, деб не-не машаққатлар чекмадим, сени деб узоқ тунлари мижжа қоқмадим, сени деб аллага янги сўзлар изладим. Балоғатга етказиб жангга кузатдим. Энди мени соғинтириб, юрагимга ғам-алам соляпсан. Тезроқ келақолсанг нима қиларди, болам... Тезроқ кел, дилбандим, кўзимга нур, белимга қувват бўл...»

Она ҳамон кутади. Гоҳо хаёл оғушида турли хил мудҳиш фикрларга боради, гумонсирайди. Тағин ўғлим ўлган бўлса-я, ер юткур Гитлер Мирсодиғимни ҳалок қилган бўлса-я...

Йўқ, у ўладиган йигитлардан эмас. Ёзган хатида ҳам келаман деган, ҳатто шеър ҳам ёзган эди у.

Қалбингда ётса ҳам бир дунё
алам,
Қаддингни букса ҳам олам-
олам ғам.
Бошингга айрилиқ солса ҳам
соя,
Кўнглинг ғаш бўлса ҳам
билониҳоя,
Сочинг оқарса ҳам ҳижрон
туфайли,
Юзларинг заъфарон бўлса ҳам
майли,
Онажон, кўзингдан оқизма кўп
ёш,
Айрилиққа чида, айлагил
бардош,
Келади, соғинган норинг
келади,
Келади, шарафинг, оринг
келади.

Орадан йиллар ўтди. Она сочларига қиров қўнди, юзларига ажин излар солди. Лекин фарзандини кутишдан, йўлига чиқишдан бир дақиқа ҳам чарчамади. Бечора она бу одатини тарк эта олмади. Бу одат унга таскин берар, ширин умидлар бахш этарди.

Вафодор, жафокаш, сербардош онасининг бу гирёналигини ўғил кўрармиди! Дафъатан ҳаёт бўлиб, келиб қолиб ,она бағрига бош қўярмиди-я! Фронтга кетган, ўзга юртларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган ўғил она илтижоларини қондиришга ожиз эди. Не ҳолки, бир неча йилдан сўнг келган, бедарак йўқолди, деб хабар берган хат тўғри бўлиб чиқди. Мирсодиқ қайтиб келмади. Она ҳатто ўғлининг қаерда ҳалок бўлганини билолмай, доғи-ҳасратда куйиб қолди.

...Бегуноҳ қириб ташланган одамлар, тенгсиз жангларда ҳалок бўлган мард аскарлар қони билан йўғрилган Белоруссия ерлари. Бепоён ўрмонзорлар, улкан шаҳар ва қишлоқлар, чексиз буғдойзорлар ҳаёт-мамот жангларининг шоҳиди. Минск области, Столбци районидаги Залужье қишлоғи яқинида ҳам жуда қаттиқ жанглар бўлган эди.

Энди эътиборингизни қуйидаги мактубга жалб қиламиз.

«Бўстонлиқ район ҳарбий комиссарига. Сизга бизлар, Минск области, Столбци район, Залужье қишлоғидаги ўрта мактаб ўқувчилари мурожаат этмоқдамиз.

Бизлар Улуғ Ватан уруши йилларида қишлоғимизда ҳалок бўлган Совет Армияси жангчиларининг ота-оналари, қариндош — уруғларини қидирмоқдамиз. 1941 йил 29 июнда қишлоғимизда жуда қаттиқ жанг бўлган. Бу тўқнашувда бизларнинг бешта аскаримиз қаҳрамонларча ҳалок бўлган. Жангдан сўнг эса фашистлар яна 33 та асирни отиб ташлаганлар. Фашистлар кетгач, қишлоқ кишилари 38 ҳарбий жасадини қардошлик қабристонига дафн этадилар. Кўп вақтдан буён уларнинг кимлиги номаълум бўлиб келган эди. 1966 йил 2 июнда қардошлик мозори қолдиқлари район марказига кўчирилади. Ўша пайтда бизлар жангчиларнинг ёзув битилган айрим нарсаларини (солдат қошиқлари, котелокларини) топиб олдик. Шунингдек, топиб олинган бир ён дафтарчадан экспертиза йўли билан «МИРСОЛИХОВ МИРСОДИҚ» деган фамилияни ўқидик...

...Мирсолихов Мирсодиқ... Мактубнинг ана шу ерига келганда она ўзини тута олмади. Йиғламанг, онажон, йиғламанг. Номи чиққан, йигирма беш йилдан буён бедор кутган ўғлингизнинг номи бу! У билан ҳар қанча фахрлансангиз арзийди!

«...Сўнгра бизлар,— деб ёзилган мактуб давомида,— СССР Қуролли Кучлар Министрлиги архивига хат ёзиб мурожаат қилдик. У ердан бизга шундай жавоб келди:

— Мирсолихов Мирсодиқ, оддий аскар, 1920 йилда туғилган, Жанубий Қозоғистон области, Бўстонлиқ райони, Нанай қишлоғидан. 1942 йил мартда бедарак йўқолган. Унинг ота-онаси ҳозир ҳам ўша қишлоқда истиқомат қилади.

Шунинг учун Сиздан илтимос қиламиз: Мирсолихов Мирсодиқ ва унинг ота-оналари, қариндош-уруғлари ҳақида бизларга аниқ маълумотлар берсангиз. Агар иложи бўлса М. Мирсолихов ўқиган мактаб ўқувчилари билан алоқамизни ўрнатиб берсангиз. Ёрдам беришингизни ўтиниб сўраймиз. Ҳурмат билан мактаб директори Михаил Владимирович Шкут ва 9—10-синф ўқувчилари».

...Бу мактуб 25 йилдан буён ҳар куни ўз фарзандини кутаётган Тўхтажон она қўлига ҳам келиб тегди. Унинг қандай аҳволга тушганини тасвирлаш учун қалам ожизлик қилади.

— Бор экансан-ку, болам Мирсодиқ, сенинг ҳам номинг чиқар экан-ку, болагинам... Оқ сутимни оқлаб, она юртингни сақлаб, жангда ҳалок бўлган экансан, на чора, мен розиман, халқ учун жон фидо қилган экансан, халқинг сени унутмайди...

Хотирингиз жам бўлсин, онажон! Мирсодиқ каби қаҳрамон фарзандларини она-Ватан, халқ унутмайди, ҳеч қачон унутмайди. Сизнинг ўғлингиз каби қурбон бўлган минглаб солдатларимиз сақлаб қолган жонажон мамлакатимиз бугун яна гуллаб-яшнамоқда. Улар сақлаб қолган сон-саноқсиз шаҳарларимиз, қишлоқларимиз бугун яна гул қўйнида. Улар севган гўзал боғ-роғларимиз, мовий денгизларимиз яна виқор билан шовуллайди. Кўчаларимизда, хонадонларимизда болалар хандаси шулар туфайли авжида. Совет мамлакатимиз, ботир халқимиз бугун ҳар қачонгидан ҳам қудратли ва кучли! Буни билиб қўйинг!

Онажон, яна шуни билиб қўйингки, қаҳрамонлар ҳеч қачон ўлмайди. Уларга ўлим йўқ. Улар кундалик ҳаётимизда, шоди-хуррамлигимизда, тўй-томошаларимизда, сайлларимизда бизлар билан биргадирлар. Уларга абадий шон-шарафлар бўлсин деймиз, бош эгиб таъзим қиламиз!...

Р. УМАРОВ,
Т. РАИМЖОНОВ.

ОТАЛАР жасорати фарзандларга мерос. Улуғ Ватан уруши иштирокчилари шу кунларда Тошкент гарнизони ёшлари билан учрашиб ўз бошларидан кечирганларни ҳикоя қилиб беришяпти. Суратда: улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Оққўрғондаги Жданов номли 3-ўрта мактабнинг илмий бўлим мудири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Ленинград мудофааси қатнашчиси, гвардия старший лейтенанти Абдулла Аҳмедов (ўртада) ва унинг қуролдош дўстлари ёш солдатлар билан суҳбатлашмоқдалар. В. Клоков фотоси.

НОМАЪЛУМ СОЛДАТ ЙЎҚ

Йўлда йўловчидай мен ҳам бир нафас,
Оқ қайин остида эгиб турдим бош.
Лаблардан учмасди мунгли нидо, сас,
Аммо киприкларда ҳалқа-ҳалқа ёш.
Гулчамбар ўрнида меҳримни сочиб,
Тиз чўкдим, термулиб қабр тошига.
Гўёки соғиниб, қучоғим очиб,
Келгандай жонкуяр акам қошига.
Йўқса ким бу ерда тинч олар ором,
Қайси муштипарнинг кўрар кўзи у,
Бошидан ёғилур меҳр, эҳтиром,
Интизор қайси ёр ширин сўзи у.
Айтинг ким, кўксини қалқон қилиб тик, —
Олов пурковида жанг қилган бу зот?
Қалбида Ватаннинг севгиси битиқ,
Фашистлар ҳолини танг қилган бу зот?
Меҳрибон, мунисим онажоним деб,
Вафодор дилдорим, жонажоним деб,
Шу азиз тупроқ деб тўкиб қайноқ қон,
Ғалаба тонги-чун фидо қилган жон. —
Ким ўзи, қаерда севган диёри,
Йўловчи ҳамроҳим, сўйла, жавоб бер.

Қайси эл ғурури, ҳам ифтиҳори,
Айт, кимни бағрига олган она ер?
— Ноъмалум солдат! — дер ҳамроҳ
пичирлаб,
Юрагим орқамга тортиб кетади.
— Номаълум солдат! — деб такрорлайди
лаб,
Бўлди бас, дилимга озор етади...
Номаълум солдат йўқ, сўзлайман ёниб,
Унинг умрбод ўчмас номи бор.
Меҳри-муҳаббати қуёшдан ёниб
Миллионлар қалбидан кўчмас номи бор.
Номаълум солдат йўқ, у менинг акам,
Шу Улуғ Ватандир севган диёри,
Йўлида жонниcор этсам бўлур кам,
У замон тургунча эл ифтиҳори.
Бу ерда тинч ухлар жанговар ўртоқ,
Ватанга садоқат унинг мандати,
Йўловчи, таъзим қил, меҳр билан боқ,
У мангу шон қучган совет солдати.

Усмон ЖОНГИТОВ.

Фронт газетасида чиққан хотираларни ўқиб туриб, қуйидаги ёзувга кўзимиз тушди: «Медицина хизмати капитани қўш медалли Тожи Юсупов моҳир хирурглиги билан донг чиқарди. У бир қанча мураккаб операцияларни усталик билан бажариб, кўпгина жангчи ва офицерларнинг ҳаётини сақлаб қолди. Деярли ҳар куни у қисм командирларидан, ярадор бўлиб тузалган жангчи ва офицерлардан ва уларнинг ота-оналаридан ташаккурномалар олиб турарди...»

Дарвоқе, бу моҳир шифокор ким бўлди? У ҳозир қаерда ишлайди?

Т. Юсуповни Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси шифохонасидан топдик. Хирургия кабинетига кирганимизда қорачадан келган, сочларига оқ оралаган врач беморни синчиклаб текширар, аниқ диагноз қўйишга интиларди.

ИНСОН ҲАМИША УЛУҒ

— Келинг, хизмат? — деди Т. Юсупов қўлларини сочиққа арта туриб.

Унга мақсадимизни айтдик.

— Демак, Ватан уруши йилларидаги хотираларингизни эшитгани келдик денг.—Суҳбатдошимиз гапнинг буёғини нимадан бошлашни билмай бироз тараддудланди. — Бу ҳақда нималарни айтиб беришим мумкин. Албатта, қўлдан келганича хизмат қилдик.

Унинг хотира дафтари аста вароқланди. Немис-фашистлар Ватанимиз тупроғига шум қадамини қўйиб, ёвузлик ниятини бошлаганда хирург Тожи ака ўзбек дивизияси сафида жангга отланди. Сталинград, Курск, Карпат тоғларида душманга ажал ўтини сочган 66-гвардия дивизиясида хизмат қилди.

Гвардия капитани Т. Юсупов қизғин жанг бўлган ерларда бўлиб, кўплаб ҳамшираларга назарий ва амалий билимларни берди. Операция қоидаларини мунтазам тушунтириб борди. Донорлар группасини ташкил этганда ўзи икки ой ичида икки ярим литр қон бериб, жангчиларга мададкор бўлди. Ёмғирдай ёғилиб турган ўқ ва чанг-тўзонлар орасида муҳим операцияларни бенуқсон бажарди.

Медицина майори Науменко тили билан айтганда: «Ўртоқ Юсупов ўз касбининг техниги. Ватан уруши фронтларида олиб борган операциялари билан мингга яқин ярадорларнинг ҳаётини сақлаб қолган».

Хоҳ жанг майдонида, хоҳ фронт орқасида бўлсин Тожи аканинг номи тилдан-тилга достон бўлиб қолди. Унинг адресига жангчилардан ташаккур хатлари келмаган кун йўқ эди. Чунки, касбини жон дилидан севган хирург қизғин жанг майдонида ҳозир ва нозир эди. Жароҳатланган бемор унинг қўлидан шифо топарди.

Мана, Омутинск шаҳрида яшовчи П. Я. Уткин нималарни ёзади: «Юрагимдаги қувончимни қандай сўз топиб таърифлашга ожизман. Севимли ўғлим гвардия лейтенанти Михаил Уткинни ўлим чангалидан тортиб олганингиз учун умрбод миннатдорман. Сиз, Тожи Алимович, Ватанимизга содиқ ва инсонпарвар фарзанд экансиз» («Вперёд» фронт газетаси, 11 февраль, 1944 йил). Тожи Юсупов жангчилар бағридан осколка парчаларини олиб ташлаётганда қалбида душманга нафрат ўтлари қайнар эди. Ҳа, Тожи ака шарафли касби билан фронтда минглаб жангчиларнинг ҳаётини сақлаб қолди. Ватан ва халқ учун, инсон ҳаёти учун олиб борган курашлари учун «Қизил юлдуз», «II-даражали Ватан уруши» ордени ва бир қанча медаллар билан тақдирланди.

1945 йилнинг декабрида у яна тинч меҳнатга қайтди. 1956 йилдан бери трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли поликлиникада хирург бўлиб ишлаб келмоқда.

Тинч қурилиш йилларидаги меҳнатлари учун Тожи Юсупов СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги раҳматномаси ва «Соғлиқни сақлаш аълочиси» медали билан ҳамда Ўзбекистон Қизил ярим ой жамияти ва трамвай-троллейбус бошқармасининг бир неча Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

— Унинг қўлидан шифо топган бемор севинчга тўлиб «раҳмат» айтмоқда, — дейди поликлиниканинг бош врачи ўртоқ Солиҳ Зокиров.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

ТОШКЕНТНИ қайта қуришда шонли Совет Армиясининг баҳодир жангчилари ҳам фаол иштирок этишяпти. Бинокор солдатлар турар-жойларни, маданий-маиший объектларни қуришда жонбозлик кўрсатиб ишлашяпти. Суратда: Туркистон ҳарбий округи солдатлари М. Рагимов, Ю. Мараниджи ва Я. Михайловларни кўриб турибсиз.

ҚАЛЪАДАГИ ОТ

ВОҚЕИЙ ҲИКОЯ

Берлинга қарийб туташиб кетган Шимолий Малсдорф шаҳрига қоронғи тунда, соат иккиларда ҳужум бошладик. Қандай қилиб бўлса ҳам, икки шаҳар оралигидаги ўрмон—боғни эгаллашимиз, у ерга келиб чиқадиган маҳфий ер ости йўлини назорат қилиб туришимиз керак эди.

— Бу ўрмонбоғ сайр қиладиган жой эмас, балки Гитлернинг дам олиб маишат қиладиган қароргоҳи. Шунинг учун бу ерга Рейхстагдан ерости йўли қурилган. Бомбадан яширинадиган жой ҳам худди шу ерда. Ана шу ер ости дарвозасини қўлга киритишимиз керак. Бўлмаса Берлинга ҳужум бошлаганимизда душман бу жойдан десант чиқариб, бизни қийнаб қўйиши мумкин,—деди командиримиз.

Кейин у бу жойни эгаллаш тактикасини тушунтирди-ю, ҳаммамизга бир-бир қараб, қўшимча таклифлар кутди. Вазифа аниқ эди.

Бизлар ўз жойимизни эгаллаб бўлган ҳам эдикки, осмонда «Ҳужумга!» деган сигнал пайдо бўлди. Бизлар олдинга ташландик. Аммо, шаҳар остонасига етганимизда йўлимизда душман автоматлари, пулемётлари ва яшириб қўйилган танклари ўт оча бошлади. Бизлар вақтли окоплар кавлаб, душманни чалғитиш учун ота бошладик. Шу пайтда танкчиларимиз ва автоматчиларимизнинг катта бир группаси ўнг қанотни ёриб, ҳужумга ўтди. Полк артиллерияси йўлимизни тўсиб турган душман нуқталарини ўққа тута бошлади.

Биз бундан фойдаланиб олдинга ташландик ва душман окопларидан ўтиб, шаҳар ичкарисига ҳужум бошладик. Гитлерчилар шаҳарнинг вайрон бўлишидан қўрқибми ёки қуршаб олиш ниятидами, ишқилиб ўзларини четга олишди.

Дарҳақиқат шундай бўлди. Кўп ўтмай улар манглайимиздан ҳам, икки биқинимиздан ҳам ўққа тутиб қолишди. Қандай чора кўришни билмай қолдим. Алоқачи йигит мени рацияга чақириб, қўлимга трубкани тутқазди. Ундан комбатнинг овози эшитилди:

— Ўртоқ лейтенант! Ротани тезлик билан чап қанотга ташла ва ўрмон-боққа кириб ол! Янги куч келгунча позицияни сақла!

— Ўртоқ комбат, душман тўғридан ҳужумга ўтяпти.

— Парво қилма, артиллерия уларнинг йўлини тўсади, тушундингми?

— Тушундим, ўртоқ комбат.

Янги топшириқлар олдим-у, ротани ўрмон-боққа бошладим. Бизлар шиддат билан душман кучларини орқага чекинишга мажбур қилдик ва айтилган маррага етиб олдик. Бу жой ҳаддан ташқари қоронғи бўлганидан, баланд дарахтлар устимизга йиқилаётгандай туюлар ва узоқдан келаётган ўқлардан майда шохлар ширтширт узилиб, устимизга тушарди. Ўқчилар ва пулемётчилар дарахтлар орасига яшириниб олишди. Энди олдинга силжиш хатарли туюларди. Шу пайт чап қанотдан танкларимиз пайдо бўлишди.

Бир енгил танк ажралиб чиқиб, биздан орқароқдаги пakaнагина арча ёнида тўхтади ва ундан чиққан командир кимнидир қидираётгандай бўлди. Мен овоз бериб чақирдим. У тез-тез юриб келиб «Хизматингизга тайёрмиз» дегандай честь берди.

— Олдимиздан тўсиқлар чиқиб қолди, ўртоқ командир, «дазмоллаб» берсангиз.

— «Қитиқлаб» кўрингчи, кўриб олай.

Пулемётчи Рустам бир сидра ўқ узди. Душман ҳам дарҳол жавоб қайтарди.

— Ўҳ-ҳў, базмхона яқин-ку,— деди командир ва ёнидан ракетани олиб, ўқ узди. Осмонда қизил ракета пайдо бўлди. Яшириниб турган танклардан бири турган ерида тўп отди. Биринчи снаряддан сўнг саросимага тушган душман шошилинч равишда майдонни ёритди. Айни вақтда унинг бир қанча нуқтаси ишга киришди.

— Эҳа, ўзингни кўрсатар экансан-ку,—деди танк командири ва енгил танк ичига кириб, рация орқали команда берди.

Сал ўтмай танкчилар тўғри наводка билан, бараварига залп бериб, олдинга силжишди ва катта тезлик билан душман истеҳкомларини текислаб ўтиб кетди. Душман жойлашган жойдан кучли ёнғин кўтарилди. Бизлар олдинга ташланиб, ёнаётган уйнинг ёнига келганимизда, у ердан қўрқувдан кишнаган отнинг овози эшитилди.

У жой отхона экан. Мен алоқачига «Отни қутқар!» деб буюрдим. У, хонанинг иккинчи томонидан ичкарига отилди-ю, кейинги оёғи бинт билан боғланган отни етаклаб чиқди. От оқсар, шунга қарамай ёнғиндан чўчиб, ўзини ҳар томонга урарди. Алоқачи йигит унинг нўхтасидан калта ушлаб, ёнғин чиққан хонадан анча наридаги ертўлага олиб кириб боғлади.

Қуршовда қолишдан қўрққан душман солдатлари эса ўрмон-боғни ташлаб, аллақачон нарига қочиб кетишганди. Бизлар комбатнинг буйруғи билан дарҳол мудофаа қуриб олдик. Тонг отганда от боғланган ертўланинг ёнгинасида, ер остига олиб тушадиган зина ва ер ости йўлининг қўш дарвозасини кўрдик. Биринчи дарвоза панжарадан иборат бўлиб, у йўғон-йўғон темирдан ишланган эди. Ундан уч метрча ичкарида яхлит темир дарвоза турарди.

— Очишга уриниб кўрамизми? —сўрадим ёнимга келган комбатдан.

— Керак бўлса ўзлари очиб чиқишади,—деди комбат ва дарвоза ёнига пулемёт ўрнатишга буюрди.

Мен Рустамга кўрсатма бердим. У, қалин, тимқора қошларини чимириб, бироз хаёл қилди-да, кейин пулемётини судраб келиб дарвозанинг қаршисига, энг юқори зинага ўрнатди. Рустам эндигина пулемётни ўқламоқчи бўлаётганда, ер ости йўлининг панжарали дарвозаси икки ёнига сурилди-ю, у ерда чуваккина, ўнг кўзи шиша, граждан кийимидаги чол чиқиб, алланималар деб ғулдиради. У қўлларини кўтарган ҳолда зинапоядан юқорига кўтариларди. Мен чолдан сўрадим.

— У ёқда ким бор?

— Нариги дарвоза қулф, ичкарида ким борлигини билмайман,— деди чол рус тилини чайнаб гапираркан.

— Ўзинг қаерда эдинг?

— Панжаранинг орқасида. Ҳар куни шу ерга тушиб, жон сақлайман. Ҳаво ҳужумлари жонга тегди.

Рустам чолнинг гапларига ишонмай, зинадан пастга югуриб тушди-ю, панжарадан ичкарига кириб, яна қайтиб чиқди.

— Чўян дарвоза очиладиган бало эмас.

— Майли, пулемётдан узоқлашма.—Рустамга шундай дедим-да, яна чолни сўроққа тутдим:

— Ўзинг кимсан, бу ерда нима қилиб юрибсан?

— Отга қараб юрибман.

— Отбоқармисан?

— Йўқ.

— Кимсан бўлмаса?

— Мол доктoриман, отни даволаб юрибман.

— Бу кимнинг оти?

— Фюрернинг «оқ кабутари».

Бу сўзлар қирқ биринчи йилда бўлиб ўтган бир суҳбатни менга эслатди. Ўша вақтда Волга бўйида мудофаада турардик. Ўшанда «Гитлер ўзининг оқ отини Волоколамск тош йўлига келтириб қўйганмиш, Москвани забт этганидан сўнг, шу отда Қизил майдондан ўтармиш» деган гап тарқалганди.

Мен чолга қарадим. У, қўлларини кўтарганича буйруқ кутиб турарди.

— Қўлингни тушир!—дедим ва у билан отнинг ёнига бордим. От биздан нажот тилаётгандай бошини эгиб, пишқириб қўйди. Унга синчиклаб қарадим. Аслида у қамиш қулоқ, қора кўз, бўйни узун, оёқлари кийикникидай ингичка, ёли калта ва сийрак чиройли эгар-жабдуғи ва нафосатли юриши билан ҳамманинг эътиборини ўзига тортадиган от бўлган. Фюрер бу отни миниб, Бранденбург дарвозасидан, Рейхстаг майдонидан бир неча бор ўтган ва немис халқига шу от устида туриб, афсонавий жаннатлар ваъда қилган. Бу от билан Европада ўзга мамлакатлар тупроғини босиб ўтган, қондан дарё, мурдадан тоғ яратган. Дунёда ҳеч қандай тарози кўтараолмайдиган гуноҳлар қилган Гитлерни ўз белида кўтариб юрган бу от. Эндичи? Энди унинг қамишдай тик қулоқлари фюрернинг чинқироқ овозидан битиб кар бўлган, шалпайиб қолган.

— Нега озиб кетган, отбоқари қаерда?—сўрадим чолдан.

— Отбоқарни фюрер ўз қўли билан отиб ташлаган.

— Нега?

— Чол бир хўрсиниб олди-да, кейин нафасини рослаб, шундай деди:

— Фюрер бошлаган уруш Шарққа томон сурилиб борарди. Ўша вақтда мана шу отни ҳам қаёқдандир олдириб келтирди. Бунга медицина жиҳатдан назорат қилиб туриш учун мени ҳам чақиртирди. Виннер Курт деган солдатни отбоқар қилиб тайинлашди. Курт озғингина сариқ йигит эди. Қизиқчиликни ўлгудай севарди. Отга миниб олиб, фюрернинг қилиқларини қилиб, мени тозаям кулдирарди. Гитлер бўлса ўша вақтларда отда юришни ҳар куни машқ қиларди. Айниқса, Москва Қизил майдонига қандай қилиб кириб келиш, у ерда қилич кўтариш ва нутқ сўзлашни машқ қиларди.

Чол бир зум жим қолди. Кейин бўлган воқеани кўз олдига келтиргандай, гапини давом эткизди:

— У, мана шу хиёбондан отини ўйнатиб келарди-да,—чол бизнинг ўнг томонимиздаги кенг аллеяни кўрсатди,—томоғидан ип боғлаб осиб қўйилган тасқарага етганда, ёнидан қиличини суғуриб олиб зарб билан урар ва тасқарани ерга қулатар эди. Унинг отбоқари бўлса, дарҳол фюрернинг қўлтиғидан суяб, отнинг тизгинидан ушларди.

Бир куни, қуриб кетмагур отбоқар,—чол нафасини ростлаб яна гапира кетди,—тасқаранинг бўйнига, оддий ип ўрнига қандайдир қаттиқроқ ип боғлабди. Фюрер ўзининг навбатдаги машқларидан бирида отини ўйнатиб, чираниб келди-ю, қиличини суғуриб, тасқаранинг ипига қулочкашлаб туширди. Ип узилмади, тасқара эса ўз оғирлиги билан фюрерга тегиб, уни отдан ағдариб юборди. Ерга думалаб тушган Гитлер ўрнидан зўрға туриб, белини ушлади-ю, оқсоқлаб келиб ерга тушган қиличини олди. Шу пайт унинг башараси тунт бўлиб кетди. У, шу туришда отини ушлаб турган Финнер Куртга савол қилди:

— Бу қандай сир? Нима учун менинг қиличим шу арзимаган ипни кесолмади?

Курт аввало индамади-да, кейин сал жилмайиб жавоб қилди:

— Тўғрисини айтайми, жаноб?

— Тўғрисини айтмасанг мана шу қилич билан...

— Ундай бўлса эшитинг жаноб,—деди Курт жилмайиб, гўёки ҳазил қилаётгандай.—Қиличингизнинг ип кесолмагани ёмонлик аломати, шаштингиз қайтганлигидан, урушда бой берганлигингиздан нишона.

— Нима?!—қичқирди фюрер.— Тилинг қирқилгур итвачча, бу нима деганинг?

— Кечирасиз жаноб, ахир тўғрисини айт дедингиз. Ёлғон гапиришга қиличингиздан қўрқдим. Кейин...

Курт сўзини тамом қилмасданоқ, асаби қўзғаб кетган Гитлер ёнидан тўппончасини суғурди-ю, бечора ва бегуноҳ Виннер Куртни отиб ташлади.

Чол сўнгги сўзларни айтар экан ранги ўзгариб, ич-ичидан эзилди.

— Қалай, Куртнинг гаплари тўғри чиқдими? — сўрадим чолдан. У, анча жонланиб жавоб берди:

— Тўғри чиқди. Тўғриси шуки, бу от бечораям Москва остонасида яраланиб, қайтди. Бир йил даволаб, зўрғатдан йўлга киритдим. Лекин фюрер отда юришни машқ қилмайдиган бўлди.

— Отнинг оёғи қачон яраланди?

— Буниси яқинда бўлди. Очиқ ҳавога боғлаб қўйгандик бомба тушиб, ўлишига сал қолди. Шундан буён даволайман, лекин ўзига келмаяпти. Чоғимда, умри тугаган бўлса керак.

Мен отга қараб ниҳоясига етган Гитлер сиёсатини унга қиёс қилдим.

— Ҳа, умри тугабди.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ,
запасдаги офицер.

ШАРҚ МАДАНИЯТИ ХАЗИНАСИ

Ленинград, Қоҳира, Лондон кутубхоналари бутун бир аср мобайнида шарқшунослик хусусида маълумотлар берувчи энг нуфузли манбалар бўлиб хизмат қилиб келди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг Шарқ қўлёзмалари институти ана шу номдор манбалар қаторидан муносиб ўрин олди. Унинг фондида Шарқ ёзувчилари, шоирлари ва олимларининг 40 мингга яқин асари жамланган. Институтда сақланаётган энг қадимий асарларнинг намуналари эса IX асрга тааллуқлидир.

Институтда сақланаётган қайси қўлёзмалар фан учун айниқса аҳамиятли? Институт ходимлари ўз тадқиқот ишларини қайси йўналишда олиб боришаяпти? Сўнгги вақтларда улар томонидан қандай ишлар амалга оширилди. Бу саволларга қўлёзмалар хазинасининг мудири, тарих фанлари кандидати Қувамитдин Муниров қуйидагича жавоб берди.

— Мен фахр билан аввало шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки,— дейди Қ. Муниров,—республикамиз шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб кўп йиллардан бери олиб борилаётган узоқ муддатли экспедициялар, изланишлар ўзининг ажойиб меваларини бермоқда. Ҳақли равишда Шарқ маданиятининг хазинаси, деб аташ мумкин бўлган бизнинг қўлёзмалар институтида энг қимматли нарса нима?

Булар асосан Ўрта Осиё, Ҳиндистон, Покистон, Афғонистон, Туркия, Эрон ва бошқа мамлакатлар халқларининг тарихига оид қўлёзмалардир. Қўлёзмалар фондида катта ўринни Шарқ шоирлари ва ёзувчиларнинг асарлари эгаллайди. Уларнинг кўплари авторларнинг ўзлари қайта кўчирган нодир қўлёзмалардир.

Ҳар бир китоб фан нуқтаи назаридан алоҳида аҳамиятга эга. Масалан, институтимизда сақланаётган қадимий қўлёзмалардан бири — Шарқнинг йирик олими ибн Салломнинг «Ҳадислардаги камёб ҳикматли сўзлар» китоби. У X аср ўрталаридаги воқеликдан далолат беради. Фондимиздан қадимги бошқа бир олим—Абубакир ар-Розийнинг ҳам китобини топдик. Бу китоб «Китоб сир ул—Асрор» деб номланиб, 1501 йилда кўчирилган. У бизни шу давргача маълум бўлмаган Шарқда кимё фанининг ривожланиш тарихи саҳифалари билан таништиради. Амир Хусров Паҳлавийнинг «Хамса» китоби ҳам институтнинг фахри ҳисобланади. Бу китоб жаҳон миқёсида танилган XIV аср лирик шоири — Ҳофиз қўли билан кўчирилган.

Институт фондида сақланаётган қўлёзмаларга қараб ҳарфларнинг ёзилишида, хаттотликда, китоб кўчировчиларнинг тасвирий маҳоратида рўй берган ўзгаришларни кузатиш мумкин.

Мисол учун XI асрга оид қуръонни олайлик. У «куфи» деб аталган ёзувда битилган. Унинг ёнидаги X—XV асрларга тааллуқли китоблар ўз даврида кенг тарқалган насх ёзувида ёзилган. XV—XX асрларга оид қўлёзмалар эса бирмунча чиройли ва ўқишга осон бўлган насталик ёзувида битилган.

Кўпгина қўлёзмалардаги китоб кўчирувчиларнинг хаттотлик маҳорати кишини ҳайратга солади: улар тасвирий воситаларнинг бой хазинасига эга бўлишган.

Ўз касбининг тенгсиз соҳиблари бўлган бундай хаттотлар тилла суви, ўнлаб рангдаги бўёқлар ва бошқа ранг-туслардан усталик билан, аниқ ва моҳирона фойдалана билганлар. Улар томонидан битилган нақш ва суратлар ўзининг чуқур ифодали ечими, ўта нафислиги ва бўёқларнинг мувофиқлигидаги изчиллиги билан кишини ажаблантиради.

Бизнинг интервью

Тошкент Шарқ қўлёзмалари институти жаҳоннинг энг йирик китоб хазиналаридан бирига айланди. Кўп мамлакатларнинг олимлари тобора тез-тез ахборотлар сўраб, бизга мурожаат қилишаяпти. Совет Иттифоқи шарқшунос олимларининг кўп асрлар мобайнида жумбоқлигича қолиб келган фан, адабиёт, санъат тарихини ўрганиш юзасидан олиб бораётган ишлари ҳар бир саволга тезда жавоб топишни талаб этади. Мана шунинг учун ҳам институтда қимматли қадимий қўлёзмаларни ўрганиш, тадқиқ қилиш ва нашрга тайёрлаш юзасидан самарали меҳнат қилиняпти.

Ёзма маданий ёдгорликларни ўрганиш ва нашр этдириш секторининг ходимлари бир неча йиллардан буён ўтмишнинг улуғ олими Абу Райҳон Муҳаммад ал-Берунийнинг кўп қиррали меросини ўзбек ва рус тилларига таржима қилиш билан шуғулланмоқдалар. Шу жиҳатдан филология фанлари кандидати Убайдулла Каримов олиб бораётган иш айниқса диққатга сазовор. У буюк ўзбек олимининг доришунослигидаги катта иши—«Китоб ус-сайдана»ни таржима қилиш, унга илмий-танқидий текст ва изоҳлар ёзиш билан шуғулланмоқда. Бу китобда доришуносликда шу кунгача ҳам маълум бўлмаган кўпгина сирлар мавжуд, яъни у ўз илмий қимматини йўқотган эмас.

Бундай катта ишни уддалаш оддий бир арабшунос учун албатта осон эмас. Беруний асарларини тўла мазмунда халққа етказиш учун илмий ходимдан бошқа фан соҳаларидан ҳам бохабар бўлишликни тақозо этади. Убайдилла Каримов худди ана шундай киши бўлиб чиқди. Унинг Тошкент Давлат университетининг шарқ факультетига кириб ўқишдан олдин политехника институтининг химия-технология факультетини битиргани— химик-инженерлик касбини эгаллагани жуда қўл келди.

Институт олимларининг катта бир группаси ҳозирда талай самарали тадқиқот ишлари олиб боришаяпти. Улар ҳақида сўзлар эканмиз, аввало филология фанлари доктори П. Г. Булгаковнинг номини эсламасдан иложимиз йўқ. Яқинда унинг таржимасида Берунийнинг йирик асари—«Таҳдид ан ниҳоят» нашр этилди. Москвалик профессор—Б. А. Розенфельд раҳбарлиги ва иштирокида институтнинг катта илмий ходимларидан Абдуфаттоҳ Расулев ва Юнус Ҳакимжоновлар Берунийнинг астрономия, математика ва бошқа аниқ фанлар бўйича маълумотлар тўпланган «Маъсуд қонунлари» номли катта асарини рус ва ўзбек тилларига таржима қилмоқдалар.

Абдураззоқ Самарқандийнинг (XV—XVI аср) йўл хотиралари китоби ҳам нашрга тайёрланмоқда. Бу китобда унинг Темурийлар давлатидан Ҳиндистонга қилган узоқ сафар таассуротлари ифодасини топган. Китобни форс тилидан ўзбек тилига тарих фанлари кандидати Асомиддин Ўринбоев таржима қилмоқда.

— Пировардида шуни айтмоқчиманки, — дейди Қ. Муниров, — ҳозирги кунда кенг жамоатчиликнинг диққат марказида бўлган катта бир воқеа олдида турибмиз. Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллигига ҳозирлик кўрилмоқда. Кенг китобхонлар оммасига шуни мамнуният билан маълум қилмоқчимизки, ҳозир институт буюк шоирнинг «Наводир ан-Ниҳайя» шеърлар тўпламига эга бўлди. Бу девоннинг аҳамиятини аниқ баҳолаб бериш қийин. Бундай ажойиб қўлёзма фақат бизнинг хазинамиздагина мавжуддир. Девонни шоирнинг ҳаёт вақтида ўз замонасининг машҳур хаттоти Абдулжамил Потиб кўчирган. Китоб жуда чиройли ёзув билан битилган бўлиб бошқа ажойиб хислатларга ҳам эга.

Ҳозир фондимизда, Алишер Навоийнинг 450 дан ортиқ қўлёзмаси сақланмоқда. Ҳамкасбим, катта илмий ходим Абдулла Носиров билан ҳамкорликда Алишер Навоий қўлёзма асарларининг каталогини тузиш устида иш олиб бораяпмиз. Ўйлайманки, кенг ўзбек китобхонлари шоир юбилейи кунида бу китобни ўқишга муяссар бўладилар.

В. ВИЛЬЧИК.

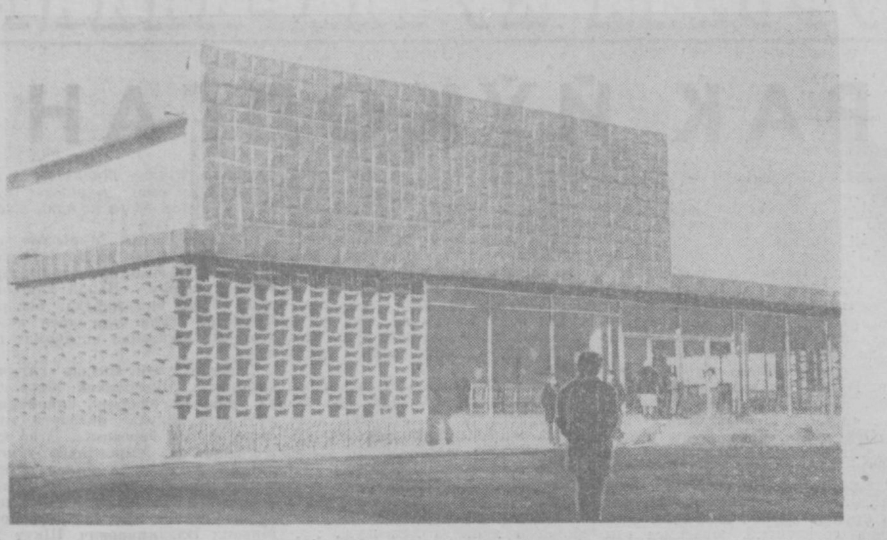

«ТАШАВТОМАШ» заводи коллективи беш кунлик иш ҳафтасига ўтиб муносиб ютуқларни қўлга киритяпти. Уларнинг кўнгилли дам олишларига ҳам кенг имконият туғилди. Яқинда уларга 640 ўринли муҳташам клуб қуриб берилди. Унда дам олиш хонаси, турли хил тўгараклар учун мўлжалланган хоналар, томоша зали мавжуд. Суратда: завод коллективига туҳфа этилган янги клуб биноси.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ИЛОН ФЕРМАСИ

Ўзбекистон пойтахти яқинида ўзига хос ферма қурилди. Бу ферма ҳар йили қарийб бир килограмм заҳар беради. Ҳозир мамлакатимиздаги мавжуд барча ана шундай илон питомниклари ҳам тахминан шунча миқдорда заҳар бермоқда.

1200 квадрат метр майдонни эгаллаган бу янги питомник Ўрта Осиёдаги энг заҳарли гюрза илонлари учун мўлжалланган. Медиклар бундай илонларнинг заҳарини айниқса қадрлайдилар. Мутахассислар ана шу питомникни қурган вақтда унда табиий шароитга ғоят яқин бўлган шароитни вужудга келтиришга ҳаракат қилдилар. Бу эса илонларнинг умрини узайтириш ва улардан кўпроқ маҳсулот олиш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

Республикада учинчи бўлган бу янги питомникнинг вужудга келтирилиши билан Ўзбекистон мамлакатимизнинг фармацевтика саноатига ва чет мамлакатларга энг кўп илон заҳари етказиб берувчи ўлка бўлиб қолади. Бу заҳарнинг кўпчилик қисми Тошкент химия-фармацевтика заводида ишланади. Бу завод илон заҳари асосида кобротоксин, випратокс, «антигюрза», «Антиэфа» зардоблар ва «моно» зардоблар ва «поливалент» зардоблари, бошқа дори-дармонлар ишлаб чиқармоқда.

Ю. ЮДИН,
ЎзТАГ мухбири.

БУЮК ШОИР ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

БЕКОБОД шаҳридаги Ленин номли 3-ўрта мактабда ўзбек халқининг буюк шоири ва мутаффакири Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ерда ўқувчилар устозлари билан стендлар, альбомлар тайёрлашяпти, драма тўгараги аъзолари Ўзбекистон ССР халқ шоири Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий» асаридан парчалар саҳналаштирмоқдалар.

Ўқувчилар Совет Армиясининг 50 йиллик тўйини ҳам муносиб кутиб олиш ниятида қатор тадбирларни амалга оширишяпти. Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашувлар ўтказиляпти, деворий газеталар, стендлар чиқариляпти.

А. ҲАМДАМОВ.

САНЪАТКОРНИ ХОТИРЛАБ

Яқинда пойтахтдаги Маннон Уйғур номидаги маҳаллада учрашув бўлди. Бу ерга Ҳамза театрининг бир группа санъаткорлари меҳмон бўлиб келишди. Улар ўз устозлари етук ва таниқли актёр ҳамда режиссёр Маннон Уйғур ҳақида гапириб беришди.

Кечани маҳалла комитетининг раиси Т. Ҳикматов очди. Ўзбекистон ССР халқ артисти Амин Турдиев М. Уйғурнинг ижодий фаолияти ҳақида гапирди, ҳамкасбининг 70 ёшга тўлиши муносабати билан ўтказилаётган бу учрашув ташаббускорларига миннатдорчилик билдирди.

Сўнгра СССР халқ артисти О. Хўжаев ва Республика халқ артисти Умарҳўжаевлар «Алишер Навоий» спектаклидан парчалар ижро этишди.

А. ЭШМУҲАМЕДОВ,

Маннон Уйғур номидаги маҳалла комитети активи.

СУВ ТАҚСИМЛАШ МАНБАИ

Шу кунларда пойтахтимизнинг Қорамурт кўчасидан ўтиб қолсангиз жўшқин ҳаётнинг, қайноқ меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Бу ерда жадал суръатлар билан катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Янгидан қад кўтараётган бино эса одатдагидай турар-жой ёки бирор ташкилот учун эмас балки аҳолининг тоза сувга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш учун қурилаяпти.

Илгари вақтларда Шота Руставели, М. Горький кўчаларида фақат паст, бир қаватли уйлар бўларди. Водопровод тармоқлари ҳам шунга мослаб ўтказилган эди. Эндичи, бу кўчаларда 4—5 қаватли ҳашаматли уй-жойлар қад кўтараяпти. Демак, водопровод тармоқларини ҳам шунга мослаб, ўтказиш зарур бўлиб қолди. Марказнинг 1 ва 2 микрорайонлари, шунингдек Чилонзорнинг кўпчилик массивлари ҳам шу водопровод тармоғидан сув олишади. Қорамурт кўчасидаги қурилишда ана шу мақсад амалга оширилмоқда.

Бу катта иншоотни «Таштрансспецстрой»нинг 1-қурилиш бошқармаси қурмоқда. Иншоотни шу йилнинг май ойларида ишга тушириш планлаштирилган. Орадан кўп ўтмай, Тошкентнинг кўпқаватли биноларида яшовчи аҳолиси сувга янада маъмур бўладилар.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Телеянгиликлар (русча).

Ўзбек тилида: 18.10 — Қизил галстук (тележурнал). 18.50 — Қаҳрамон рассом. С. Абдуллаев. 19.10—Жасур қизлар мадҳияси. 19.30—Ўзбекистон йўллари. 20.10 — Мангу яшар мардлик ва жасорат. 20.50—Телеянгиликлар. 21.00 —Концерт (Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллигига бағишланган, рус ва ўзбек тилларида).

22.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55—Эшиттиришлар программаси. 18.00—Қўғирчоқ фильм. 18.20—Экранда ёшлик («Ёшлик» кўрсатади). 19.10—Телеянгиликлар. 19.20—Музикали календарь.

Ўзбек тилида: 20.10—Сиёсий адабиёт янгиликлари. 20.30—Телеянгиликлар. 20.40—Чапаев (бадиий фильм). 22.15—Тошкент пойафзалчилар маданият саройи татар бадиий ҳаваскорлари ансамблининг концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

Рус тилида: 20.00—Ота ва ўғил (ҳужжатли фильм). 20.20—Республика алоқачиларининг беш йиллик плани. 20.35—Тошкент янгиликлари. 20.45—Биз ва қуёш (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 21.35—Тошкент янгиликлари. 21.45—Олий пилотаж усталари (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—21/II да Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—21/II да Ой тутилган тунда, 22/II да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—21/II да Қизбулоқ, 22/II да Бағри тош.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—«Қувноқ арена» коллективи артистларининг Виктор Владимиров раҳбарлигидаги гастроллари. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Халқнинг содиқ ўғлонлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўтни ўзимизга қаратамиз (1-2 серия) — «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 3, 5 ва кеч 6, 8 да). «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 1 да).

Яшил арава (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3), Уруш ва тинчлик (3-4 серия, кундуз 5, кеч 8 да):—САНЪАТ САРОЙИ.

Шарқ йўлаги — «МОСКВА» (кундуз соат 4, кеч 6, 8, 9.40 минутда).

Малиновкада тўй — «ДРУЖБА» (эрталаб 10.20, 11.00, кундуз 1, 2 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

21 февралда

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби — Туроб Тўла асари.

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби — И. Акбаров музикаси.

ҚИЗБУЛОҚ

3 парда 9 ҳикояли фожиа

Постановкачи режиссёр — А. Раҳимов.

Дирижёр — К. Усмонов.

Рассом — Т. Шораҳимов

Хормейстер — Б. Умиджонов.

Балетмейстер — О. Назруллаев.

Концертмейстерлар — А. Б. Малина, М. А. Фурман

Режиссёр ассистенти—Р. М. Муҳитдинова

Кеч соат 7 яримда бошланади.

Спорт

ҚИШКИ ОЛИМПИАДА ЯКУНЛАРИ

Гренобльда якунланган X қишки олимпиада ўйинларида 37 мамлакат спортчилари қатнашди. Ана шу мамлакатларнинг спортчилари олимпиада программасининг 35 тури бўйича беллашдилар. Бу мусобақаларда, олтин, кумуш, бронза медалларини 15 мамлакат спортчилари бўлишиб олишди. 22 мамлакат спорт делегациялари эса мукофотли ўринларни олишолмади.

Ҳаммадан ҳам Норвегия спортчилари кўп медаль олишди. Улар ҳисобида 6 олтин, 6 кумуш ва 2 бронза медали бор. СССР терма командалари эса жами 13 та медаль эгаси бўлишди. Бунинг 5 таси олтин, 5 таси кумуш ва 3 таси бронза. Австрия спортчилари 11 медаль билан учинчи ўринга чиқишди.

«БОЙЧЕЧАК» СОВРИНИ УЧУН

«Советский спорт» газетасининг «Бойчечак» соврини учун 24 команда беллашаяпти. Командалар тўрт группага бўлинган. Ўрта Осиё группаси қатнашчиларининг биринчи ўйинлари қандай натижа билан тугаганлигини хабар қилган эдик. Бошқа группаларда ҳам бир неча ўйинлар бўлиб ўтди. Буларда қуйидаги ҳисоб қайд қилинди: «Торпедо» (Москва) —«Динамо» (Минск) — 2:0, «Динамо» (Киев)— «Торпедо» (Кутаиси) — 0:0; «Локомотив» (Москва)— «Динамо» (Тбилиси)—3:1; СКА (Ростов-Дон)—«Зенит» — 2:0; «Спартак» (Москва)—«Кубань» (Краснадар)—2:0; «Нефтяник» (Боку) —«Мешахте» (Ткибули)— 2:1; «Черноморец» (Одесса)—«Арарат»—1:2.

БАСКЕТБОЛЧИЛАР ТУРНИРИ

Кеча пойтахтдаги Армия спорт клуби залида мамлакат биринчилиги учун «А» классии иккинчи лигасида қатнашаётган баскетболчилар мусобақаси бошланди. Бунда республикамиз спорт шарафини Тошкент давлат университети командаси ҳимоя қиляпти. Турнирда Боку ва Ленинграднинг Армия спорт клуби командалари, Фрунзенинг «Буревестник» ва Ашхободнинг «Захмат» коллективлари қатнашяпти.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

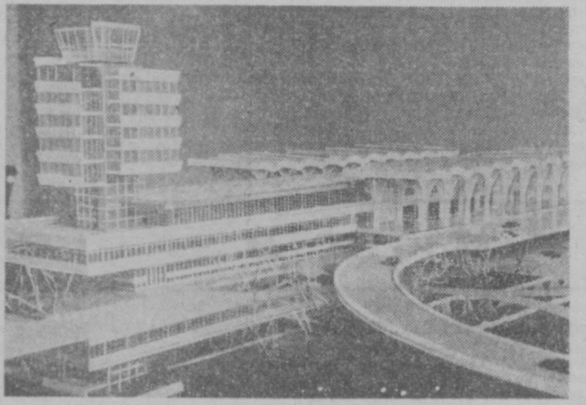

БУ кўриб турганингиз ҳозир Бухарест яқинидаги Отопенда қурилаётган аэропортнинг макетидир. Энг сўнгги техника билан жиҳозланган янги вокзал Румыния пойтахти ҳаво алоқаларини тўрт марта кўпайтириш имкониятини беради. Бу ерда ҳар соатда 40 самолёт қўнади ва учади. 3500 метрга чўзилган учиш-қўниш майдони ҳар қандай типдаги транспорт самолётларини қабул қила олади. Аэропорт қурилиши 1969 йилда тугалланади.

Аджерпресс—ТАСС фотоси.

В. ГОМУЛКА Ҳ. БАҒДОШ БИЛАН УЧРАШДИ

ВАРШАВА, 20 февраль. (ТАСС). Польша матбуот агентлиги (ПАП) хабар беради: Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка неча Сурия Коммунистик партиясининг бош секретари Холид Бағдошни қабул қилди.

Самимий, қардошлик вазиятида ўтган учрашув вақтида энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Ҳ. Бағдош Сурия Коммунистлари ва тараққийпарвар кучларининг Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган кураши тўғрисида ахборот берди ва агрессия оқибатларини тугатиш учун ва аввало Исроил қўшинларини Сурия, Бирлашган Араб Республикаси ва Иордания территорияларининг оккупация қилинган қисмидан 1967 йил 5 июнгача эгаллаган позицияларига чиқариб юбориш учун курашаётган Сурия халқини ва бошқа араб халқларини қўллаб-қувватлаётганлиги туфайли Польша Бирлашган ишчи партиясига ташаккур билдирди.

Владислав Гомулка билан Холид Бағдош учрашув вақтида Америка империалистларининг агрессиясига қарши курашда муваффақият қозонаётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан ўз партияларининг қардошларча бирдамлигини ва уларни астойдил қўллаб - қувватлаётганликларини изҳор қилдилар.

В. Гомулка ва Ҳ. Бағдош халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати масалаларини муҳокама қилиб, ҳозирги халқаро вазиятда барча марксчи-ленинчи партияларнинг бирлиги империалистик агрессия кучларига қарши курашни мустаҳкамлаш учун, айниқса, катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар. Ҳар иккала партия коммунистик ва ишчи партияларнинг жаҳон кенгаши бу бирликни мустаҳкамлашга ва халқлар озодлиги учун, демократия, тинчлик ва социализм учун курашда барча антиимпериалистик кучларни жипслаштиришга ёрдам бериши учун бутун куч-ғайратини сарф қилади.

Учрашув муҳокама этилган барча масалалар юзасидан ҳар иккала партиянинг қарашлари бир хил эканлигини кўрсатди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ДАДИЛ ҲУЖУМЛАРИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари Сайгон, Бьенхоа, Лонгбинь, Тайнинь, Фудук, Бенче, Тхантхода ва бошқа кўп жойларда Америка ва қўғирчоқ ҳукумат армиясининг асосий позицияларига ва муҳим таъминот базаларига неча ўнлаб марта тўсатдан ҳужум қилдилар. Вьетнам информация агентлигининг Сайгондан олинган хабарларга асосланиб маълум қилишича, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Таншоннют ҳарбий-ҳаво базасига ҳужум қилдилар. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари генерал Уэстморленд штаб—қароргоҳини ва қўғирчоқ армия қўмондонлигининг бирлашган штабини ҳам тўплардан ўққа тутдилар.

Ватанпарварлар Таншоннют ҳарбий-ҳаво базасига ҳужум қилган вақтда база ускуналарига ва у ердаги ҳарбий самолётларга катта моддий зарар етказдилар, юздан ортиқ учувчини ва техник ходимларни сафдан чиқардилар.

Зиядинь вилоятида халқ қуролли кучлари жангчилари Американинг 25-пиёда аскарлар дивизияси штаб-қароргоҳига ҳужум қилдилар. Душман аскарлари ва техникасига катта талафот етказилди. Халқ қуролли кучларининг жангчилари Контум вилоятидаги аэродромга, шунингдек Куанчи билан Биньдинь вилоятларида Америка ва қўғирчоқ ҳукумат қўшинларининг позицияларига ҳужум қилдилар.

* * *

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари Танан вилоятида 10 февралда бўлган жангларда АҚШ армияси 9-пиёда аскарлар дивизияси 3-бригадасининг штаб — қароргоҳига ҳужум қилдилар. Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб, хабар беришича, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари душманнинг 500 солдатини, шу жумладан салкам 400 американликни ўлдирганлар ва ярадор қилганлар, икки артиллерия батареясини яксон қилганлар, 12 танк ва бронетранспортерни портлатиб юборганлар ҳамда ўқ-дори ва ёнилғи сақланаётган тўрт омборни ёндириб юборганлар.

ЭРОНДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ХАЛҚАРО КОНГРЕСС ОЛДИДАН

ТЕҲРОН, 19 февраль. ТАСС мухбири Л. Вартанян хабар беради:

Эрон санъати ва археологияси масалалари юзасидан 5-халқаро конгресс Эрон пойтахтида шу йил 10 апрелдан 18 апрелгача давом этади, деди конгресс раҳбари доктор Нигоҳбон ТАСС мухбири билан суҳбатда. Конгресснинг ишида 29 мамлакатдан 189 та энг йирик олимлар, археологлар ва Шарқ маданияти тадқиқотчилари қатнашадилар.

Совет Иттифоқидан, деди доктор Нигоҳбон, Ленинград, Москва, Озарбайжон, Тожикистон ва Ўзбекистон олимлари қатнашадилар. Конгрессда иштирок қилмоқ учун Болгария, Чехословакия ва Югославия мутахассислари ҳам Теҳронга келишади.

Турли мамлакатларнинг олимлари тўрт кун мобайнида турли секцияларда 150 мавзуда доклад қиладилар. Бундан ташқари Эрон маданият ва санъат арбоблари 30 доклад тайёрладилар.

АҚШ ГРЕЦИЯ ХУНТАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

«НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). АҚШ Греция ҳарбий хунтасини қўллаб-қувватламоқда. «Нью-Йорк таймс» газетаси Америка авианосеци — «Фраклин Д. Рузвельт»нинг яқинда Пирейга қилган «дўстона визити»га ва авианосецда хунта бошлиқлари АҚШнинг Грециядаги элчиси Тэлбот томонидан илиқ кутиб олинишига шундай баҳо беради.

«Нью-Йорк таймс» газетаси ёзади: «Грециянинг ўзига хос ҳозирги шароитида қилинган ана шу визитга бутун дунё полковник Пападопулос ва унинг шериклари билан бирдамлик намойиши, деб баҳо беради. Ўтган ойда «нормал дипломатик алоқалар тикланди», деб эълон қилинган эди. Бу намойиш ана шу алоқалар доирасидан ҳам четга чиқиб кетади».

Греция стратегия жиҳатидан НАТО учун алоҳида ўрин тутганлигини Вашингтон зўр бериб рўкач қилмоқда. Эндиликда, деб ёзади газета, АҚШ хунтага яна ҳар жиҳатдан ҳарбий ёрдам бера бошлайди.

АНГОЛА ВАТАНПАРВАРЛАРИ ЗАРБА БЕРМОҚДАЛАР

БРАЗЗАВИЛЬ, 20 февраль. (ТАСС). Ангола ватанпарварлари 15—16 февралда Кабиндада Португалия мустамлакачи армиясига қарши олиб борилган икки операция натижасида португалиялик қотиллардан 46 киши ўлдирилди ва бир неча киши ярадор қилинди. Ҳарбий казарма тамомила яксон қилинди, душманнинг кўп миқдорда қурол-яроғ ва ўқ-дорилари қўлга туширилди. Ангола озодлиги халқ ҳаракати қароргоҳининг бу ерда эълон қилинган ахборотида шу тўғрида гапирилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212 Редактор ўринбосарлари — В35885, В31232, Масъул секретарь—В34808 Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. — 09932 ИНДЕКС — 64697. № Б — 1804.